

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-betűs sor egyszer 20 H,
minden következőnél 16 fillér.

8-betűs sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és osanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, február 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- A politikai tüzhelyről.
Meggzavarták.
- Az eltemetett titkos akták.
- A jubiláló kaszinó.
- Megsemmisített bölcsészeti doktorátus.
- Vádirat a Dörner-gyár halottai miatt.

A bankvita eredményei.

Mintegy hat hete folyik a bankszabadság meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat fölötti tárgyalás a magyar parlamentben, s az egész közvélemény elfásult közönyösséggel szemléli, mint fecsérlik az ellenzéki honatyák a nemzet drága idejét s mint járatták le a parlamentáris életképességébe vetett azon csekély bizalmat is, mely a legutolsó évtizednek állandósított obstrukciós állapota után a lelkekben még megmaradt.

A bankvita úgy látszik a vége felé közeledik, s törvénynyé lesz a javaslat, melynek törvénynyé váltában senki sem kételkedett.

Ami pedig az eddig lefolyt bankvita tanulságait illeti, minden elfogulatlan szemlélő igazat fog adni nekünk, hogy az ezen vita során elhangzott szóúradat egy szemernyivel sem tisztázta a kérdést, egy emberrel nem szaporította a közös bank híveinek számát, egy fikarcnyival sem csökkentette a külön bank harcosainak meggyőződését.

Egész másutt fekszik a kérdés súlypontja. A vitát kísérő mellékkörülményeknek és az azt jóval megelőző eseményeknek a vitába való bevonása adja meg a helyzetnek a szignaturáját.

Abban az áldatlan és az egész keletkeztében és lebonyolításában sajátos kontroverzióban, mely egyrészt a jelenlegi kormány pénzügyminisztère, másrészt a koalíciós kormány összessége, valamint a függetlenségi pártnak két frakciója között felmerült: abban nyugszik az eredeti mederéből egészen elterelt bankvitának nagy jelentőségű tanulsága.

Lukács László pénzügyminiszter e hó 11-én azt állította egyik beszédében, hogy az ellenzék a mikor a bankvitát abnormisan elnyújtja, nem áll erkölcsi alapon, mert a koalíciós kormány egy titkos egyezményben már amúgy is lehetlenné tette, hogy az önálló bank a régi szabadság lejáratá után felállítható legyen.

Ezen kijelentés után óriási művihar keletkezett, melynek fonálán kialakult az a politikai unikum, hogy egy államügyet kompromisszum alapján egy magánfelektől álló zsüri parlamenten kívül bírál el.

Ezen bírálat eredménye az utóbbi napokban annyiszor emlegetett február 11-iki jegyzőkönyv, mely konstataulta, hogy az előterjesztet titkos egyezmény 12 pontjának elfogadott szövege azért állapított meg úgy, ahogy, hogy ezáltal a koalíciós kormánynak és főleg Kossuth Ferenc számára bankkérdésben szabad kéz biztosítások s hogy ezen pont az akkori kormány által aként értelmezett, hogy azzal a kormány szabad elhatározási jogát fenntartották.

Ugyanezen pontra nézve konstataulta a ki-

küldött zsüri, hogy azt Lukács László pénzügyminiszter a szöveg homályos voltánál fogva teljes jóhiszeműséggel úgy értelmezte a miként ezt képviselőházi beszédében tette.

Erről a döntésről sokat vitatkoztak az utolsó napok alatt. Annak kompromisszumszerű jellegét mindenki elősmerte, annak további magyarázata többnyire párttaktika szempontjából történt.

Elfogulatlanul szemlélve a dolgot, a döntést általános politikai raison szempontjából helytállóknak kell tekintenünk, s a politikai raionsont kell annak alapjául elfogadnunk, mert bölcs és okos dolog az, hogy a zsüri mérsékelt és tartózkodó álláspontjával nem terelte az ügyet olyan térre, mely egyes magyar politikai vezéregyéniség prestízsének veszélyeztetésével és ezzel kapcsolatosan a parlamentáris küzdelem teljes elmérgesítésével járt volna.

Ámde az elfogulatlanul szemlélve ezen felmerült politikai kérdést abból kifolyólag két jelentékeny momentumot kell, hogy kiemeljünk.

Ezek elsője az, hogy a koalíciós kormány titkos jegyzőkönyvekkel dolgozott.

Másodika pedig az, hogy a koalíciós kormány egy az államéletre messzekiható kérdésben a másik államfél kormányával szemben tárgyalva, homályos, egymással diametralisan ellenkező magyarázatokat eltűrő okmányokat vett fel és irt alá.

A mi már most a megállapított ténykörülmenyek elsőjét, a titkos egyezménynek felvételét illeti, ez már a második eset, melyben beigazolást nyert, miszerint a koalíciós kormány titkos egyezményekkel dolgozott. Az első eset alkalmával nagyon is nyomatékos módon kifejezést nyert az a fellogás, hogy az

Vörös tó partjáról.

(Szováta.)

Forró, buja hévvel kacag le az égről
Nyárközépnak izzó, lángpompázó napja:
Kacérkodó csókkal önmagát igéri
És a szegény tónak mégis csak tündéri,
Szemfényvesztő, csalfa tükörképét adja.

Körülkizelegnek simogató lágyan
Alig-alig lengő szellősóhajtasok.
A sósziplák között meghuzódom csendben,
Szépségkapzsi vágygyal szomjas két szemben
Iszom a lelkembe mit körültem látok.

Óserőkön épült büszke erdőváros,
Bükkaóriások koronás hazája.
Egy-egy karcsu nyárfa lányos reszketéssel
Besimul sutlogó, csókos zizegéssel
A hatalmas tölgynek szerelmes karjába.

Nyugodt sima a tó — mint a férfihomlok.
Ha végigsimítja gondzű asszonykéz.
Megcsillog fölötté szitakötők szárnya.
Száz pajkos legyeecske fűrgé táncát járja:
Olyk elszédül s a ragyogó vízbe vész.

A tó réztükrébe be-bekukucsálnak
Kandiképű, borzas hiu kis virágok.

Mint szuronyos gárdák mozdulatlan állnak
A néma hőségben a partmenti nádak,
S bugás-fejcsékjű, széleskardu sások.

Mint végtelen dómnak ezüst orgonája
Olyan a sóbércek tiszta fehér orma...
Ki muzsikál rajta áhitatos csendben?
Fényes billentyűin kinek keze lebben?
Szentséges ujjakkal ki remekel rajta?

Hallga csak — hallga csak — az Ur keze
játszik

Istenértő lelkek figyelő szívének.
Az ezüst sipokról sejtelmes zsongással,
Lehelletfinoman szelid ujjongással
Bűvös akkordokban reszket le az ének...

Grallertné Martini Hilda.

Fiacskámnak.

Ha még egyszer azt üzeni,
Mindnyájunknak el kell menni...

A nótá hangja hív és csalogat:
El akarsz menni s nem tudod hova?
Száguld veled a csatatéren át
A képzeletnek fölnyergelt lova.
S nagy, lelkesült gyermekszemedbe nézve
Fölsir a lelkem fájón — édesen
Mint akkor tették büszke szép anyák,
Od'adlak én is, drága mindenem.

Mert elmész... mindnyájunknak el kell menni.
Az élet hangja érted is üzent.
Egy láthatatlan trikolor alatt
Forró, tüzes toborzók dalja zeng.
Ne maradj itthon gyáva busmagyarnak
Én sugárkarcsu, izmos gyermekem!
Mint akkor tették büszke szép anyák,
Od'adlak én is, drága mindenem.

Dolgos kezekben arany buzogány:
Int száz mező, szolgálni a hazát.
Várnak, fiacskám, szép szelid fejedre
Babért nem termő, szintelen csatak.
Én alázattal fejemet lehajtom
És imádságom kísér csendesen:
Mint akkor tették büszke szép anyák,
Od'adlak én is, drága mindenem.

Hogy felküzdés-e a vezéri sorba?
Álmoknak álma, anyaszív remény...
Talán elhullsz a fojtó uti porba
Névtelen harcos, szürke közlegény.
Ámde a földnek lágy altató dombja
Hős szívre borul nagy szerelmesen:
Mint akkor tették büszke szép anyák,
Od'adlak én is, drága mindenem.

Ártatlan lelked kincses fegyverhátram,
Kovácsolt erő acélkardja benne;

ilyen titkos akták nem képezhetik egy alkotmányos kormányzásnak instrumentumait. Külpolitikai kérdésekben, nemzetközi viszonylatok diplomáciai elintézésében helye lehet titkos egyezményeknek, de egyes gazdasági kérdések elintézése körül létrejött titkos megegyezés nem jelenthet mást, mint az illető kérdésnek az alkotmányos tényező ellenőrzése alóli elvonását, s így a titkos megegyezés létrejötte, a nélkül, hogy annak tartalma bármily tekintetben is meditáció tárgyává tétetnék, alkotmányos szempontból nagyon is aggodalmas elbírálás tárgyát kell hogy képezze.

És kérdezzük, hogy ha valamely közösgyűlés kománnyra bizonyult volna reá az, hogy oly titkos egyezményt létesített, melyről már eleve ki volt zárva, hogy a parlament elé terjesztessék, milyen foka a felháborodásnak hőmpölygött volna végig a képviselőház baloldalának minden néven nevezhető frakciójának táborán.

De menjünk tovább.

Létrejött a titkos egyezmény. Annak szövege a parlament elé nem terjesztett ugyan, tartalma felett azonban megindult a gyilkos élethálóra menő parlamentáris küzdelem. Az egyik oldal azt vitatta, hogy az aktában el van ejtve a nemzetnek azon joga, hogy a bankszabadság lejártával az önálló bankot létesíthesse, ezzel ellentétben a másik oldal azt vitatja, hogy az irat a nemzet szabad rendelkezését a bankkérdésben fentartotta.

És jön a zsüri s akként dönt, hogy mindkét fél jóhiszeműen tehetette meg deklarációját, mert az akta szövege olyan, hogy abból minden egyes fél azt olvashatja ki, ami az ő álláspontjának megfelelő.

A döntés meglepő volt. Első pillanatra még a felette való gondolkodás is nehéz volt. Ámde megjelent azután egy bécsi lapban az aktának, nem hiteles, de azóta meg nem cáfolt szövege, melyre jogosan mondhatta el egy bécsi lap, hogy az a homályos és burkolt szövegezésnek egy igazi klasszikus példája.

Kérdjük már most azt, hogy hogyan bírálandó el az olyan államakta, melynek szövegezése ilyen kontrovers magyarázatra adhat okot?

Vagy tudatosan határozott céllal létesült ez a szöveg: ezen esetben nélkülözi a köteles őszinteséget és jóhiszeműséget, melyet nemcsak minden államérdeket védő okiratnak, de a legjelentéktelenebb magánérdeket szolgáló irásnak is tartalmaznia kell, s ez esetben az okirat kétszínűsége megadja az azt létesítő államférfi legáltalánosabb jellemzését, ha pedig az akta jóhiszeműen, célzatosság nélkül jött létre, akkor pedig úgy áll a helyzet, hogy az ilyen szöveg alapján meg kell tagadni minden kormányzati képességet annak fogalmazójától, mert aki jóhiszeműleg fogalmaz meg ilyen homályos szövegű aktát, az nem egy miniszterium vezetőjétől, de egy hatodrangu törvényhatóság koncipistájától megkivánt stilisztikai készséget is nélkülözi.

Tartozunk az igazságnak, hogy az első alternatívát tartjuk helytállóknak, vagyis azt, hogy a koalíciós kormány ezen akta fogalmazásával hű maradt eredendő bűnéhez: az őszinteség hiányához. Ugy a miként kineveztetése napjától negyvennyolcas politikát hirdetett és hatvanhetes politikát csinált, a mint válaszfelirata nem volt egyéb, mint a politikai kétértelműségek tojástáncra, úgy a titkos akta szövege is igazolja, hogy a koalíciós kormány kezdettől fogva, de a famozus egyezségnek megkötése után feltétlenül tisztában volt azzal, hogy az önálló bankot megcsinálni nem tudja, arra nem is gondolt, de lefelé meg kellett őrizni a szabad kéz jogát, azt a bizonyos hátsó ajtót, melyen át ki lehet surranni a periferiákon folytatott felelősség nélküli agitáció hímes mezejére.

A most folyó obstrukció rendezője a Justh-féle frakció is leleplezésekkal élénkítette a vita menetét, amennyiben Justh Gyula be-terjesztette azt a memorandumot, a melynek alapján az ő pártjának közreműködésével a koalíciós kormányzat megrekedése után a helyzet megoldását keresztülvihetőnek tartotta. Ez a memorandum is csak az önálló bank előkészítéséről beszél, a kérdés gyökeres megoldását az általános választójog alapján meg választott új népképviselőre kívánta bízni. Hogy Justh Gyula az ő mindenki által elismert puritán, de semmiesetre államférfiúi magaslatu naiv felfogásával ezen memorandum előterjesztésével az

önálló bank ügyét megoldottnak, s Lukács Lászlót a külön bank híveként, az egyedül üdvözítő függetlenségi párt kebelébe megtért vezeklőnek látta, az lehetett az ő sajátos felfogása, de ezen felfogást korántsem igazolták az ő alvezérei, kik nem látták a kérdést illetően megoldottnak, s akik nem cáfolták meg azon hírlapi közleményeket sem, mintha a vezér memorandumán kívül a trón számlója elé más memorandumok is kerültek volna. Mindezek folyománya az, hogy a Justh-féle frakció sem gondolt komolyan az önálló bank felállítására s itt is csak a bankelkülönítés előkészítésének kényelmes frázisa lett volna a kormányzati program.

Mindezeknek végső konkluziója és a bankvita tanulsága gyanánt napnál világosabban áll a nemzet előtt, hogy a koalíció a hatalom birtokában, s a függetlenségi párt a hatalom birtoka előtt, nem voltak képesek az önálló bankot megcsinálni, vagy legalább a megvalósulás stádiuma elé vinni.

Már pedig politikai doktrína az, hogy csakis azon ellenzéki álláspont bír jogosultsággal, mely a kormányjavaslattal szemben az ő álláspontját tudja megvalósítani.

A függetlenségi pártnak két frakciója megadta már a bizonyítékát annak, hogy ők a saját programjukat a bankkérdésben keresztül vinni nem tudták, s a hatalom birtokában sem folytatták, s most sem folytatnának más politikát, mint a jelenlegi kormány.

Ezt dokumentálta a mostani bankvita, s ennek dokumentálása mellett tisztán áll az is, hogy az ellenzék mostani küzdelme meddő munka, mely nem egyéb haszonnélküli időpazarlásnál. Olyan idő pazarlása ez, melyet az ország érdekében sokkal hasznosabban lehetne és kellene felhasználni.

Spectator.

És jószággyöngyök, szent szépségvirágok
Aranyos pajzsok tiszta két kezébe,
S a gyűjtött kincsek minden kis darabját
Áldástrebegő csokkal illetem.
Mint akkor tették büszke szép anyák
Od'adlak én is, drága mindenem.

A nóta hangja hiv és csalogó,
És el fogsz menni, tudod már hova?
Zeng a toborzó, leng a tricolor
S nyert az élet féktelen lova.
Vezesd a hareok munkás táborába
Én haduram, jó ágos istenem!
Mint akkor tették sirva és nevetve:
Od'adlak én is, drága mindenem.

Grallertné Martin Hilda.

Az első szekunda.

Irta: Kanizsal Ferenc.

Félig fantasztikus, de egészen igaz történet ez, hölgyeim és uraim, mely ott kezdődik, hogy két felnőtt gyerek boldogult egy egészen piciny gyerekkel, aki hirtelen, csudamódon származott közéjük Ahogy az apróság a bölcsőben szendereggett, kacagtatón komoly kis pofával és cseresznye-ajkát csücsörítve, az anyja megállapította, hogy ez nem is olyan baba, mint a többi baba:

— Egészen olyan, mint te, Károly! — mondta az urának. — Nézd azt a férfias szigorúságot a homlokán; és nézd csak, almá-

ban, hogy mozog a kis ajka, mintha szivaroznék. Most, nini, mintha a füstöt fujná...

És igazán, a fiucskán így almába embernyi emberség komolykodott; de viszont a szülők váltak gyermekeké. Ezek a finom visszabátások hónapról hónapra kiegészültek; Károlyka utánozta a szüleit, ők pedig őt. Károlyka igyekezett eltanulni a szülők beszédjét, szavuk hangzását. ők viszont, akárhányszor maguk közt is, a trónörökös nyelven gogyogtak. Bolondultak a fiúért.

Es természetesen elhatározták, hogy ideális embert nevelnek belőle. Hőst, önfelelőzőt, bölcsét, okost; művészt és kereskedőt; acél-idegzetűt és bátor szívűt, ám minden elvontságok iránt is érzékenyet; tudni fogja nem csak a consecutio temporumot, de azt is, hogyan lehet egy félóra alatt tizezer koronát keresni buzán, vagy kukoricán, anélkül, hogy a buza, vagy a kukorica tényleg megvolna. Verseket és d'ámákat fog írni a fiú, de — magától értetődik — angolul, németül és franciául; közben pedig ráér huszártiszti lenni, miniszter lenni és egy óriási áruház tulajdonosa lenni.

Nos ami az angol, a francia, meg a német beszédet illeti, meg kell háyni hogy Károlyka e tekintetben, legalább eleinte, határozott rátermettséget árult el. Körülbelül husz hónapos koráig ugyanazon a nemzetközi nyelven társalgott, mint Britanniában, Itáliában, vagy Németországban levő kollégái. Kétségtelen, hogy eddig az ideig akármelyik hasonló kora parisi, berlini, vagy londoni fiucskával el tudott volna beszélgetni, beható tárgyalást

folytatva az őket érdeklő ügyekről. Hanem amikor husz hónapos elmúlt, egyszeribe sovíniszta magyarra vált.

Ez egy estén derült ki. Már elmúlt tíz óra, de még mindig nem akart elaludni. Az anyja tologatta a kocsiját:

— Hajcsi, kispockom, hajcsi. Már mindenki alszik. A képeskönyv is alszik. Mackó Muki is alszik. A kutya is alszik. Mindenki alszik, csak te nem alszol. Elalszol rögtön, te haszontalan!

A kis ember felült a kocsiban és így szólt: — Olyan nincs!

Majd megették. És azután össze-vissza csókolták, az apa elővett egy vastag, ezüstkapesos könyvet (cifra betűkkel rajta a cím: „Károlyka története”) és beleírta a következőket:

— „Először megszólalt értelmes szóval, május 17-én, este 10 óra 32 perckor, 20 hónapos 12 napos korában és ezt mondta: Olyan nincs!”

Ettől kezdve rohamosan bővült a fiú szókinccse. Már nem értették volna meg az angol kollégák. Már csak magyarul beszélt, szittya tösgyökerességgel.

Az ezüstkapesos könyvben sok fontos följegyzés volt már. Kezdődött a születés, meg a keresztelel dátumának bejegyzésével. Itt nem hiányzott az első mosoly, az első cipőcske, az első fog napjának, sőt órájának és percének megörökítése. Aztán meg az elválasztás. (Hohó! A szabadalvú párt bukása óta ilyen viharos választást nem ért meg az ország.) Továbbá: a csuszkalás, a négykézláb-mászkalás, majd a

A politikai tüzhelyről.

(Tisza szerepe. — A vita vége. — Nemzeti bankunk.

— Fővárosi levél. —

Tisza szerepe a Lukács—Désy ügyben nemcsak arra buzdította Justhékát, hogy a munkapártot paprikázza fel Tisza ellen, hanem főként és különösképpen arra, hogy a Kossuthék ellenzéki presztizsét feketítsék. Telekürtölték a sajtót, hogy Tisza a Kossuthék parlamenti buzgalmát akarta lehűteni, amikor egységes határozatra törekedett a Désy megbízottaival. Háthogy ezt a híresztelést Tisza ma egy kolozsvári táviratával lecáfolja, ez szinte előrelátható volt. Mert hiszen ki nem tudta volna (már aki akarta tudni), hogy Justhéknek ez a híresztelése ugrató szándékkal szopátott ki egynémely ujjakból. Hát ha az uraknak odaát az ellenzéken különös kedvtelésük van abban, hogy egymást tépázgassák, ez ellen ugyan a munkapárt szempontjából kifogásolni valót nem igen találhatnánk. De már kérjük szeretettel, végezzék ezt el a maguk bőrére. És a maguk nagygyuival. Tesszük például, Justhot kenhetik a Kossuthék orra alá, mert ő bizony kurucabb volt mint Kossuth. Ami áll, az áll. De mit akarnak egyre Tisza Istvánnal. Hiszen Tisza sem nem az elnökük, sem nem a Messiásuk, hogy várhatnák hát tőle a megváltásukat? Vagy talán éppen az a baj, hogy belekékülnek a gondolatba: hátha Tisza mégis összekerülne azokkal a fránya Kossuthékkal? Hát megnyugtathatjuk ő kelméiket, Tisza csak egy esetben kerülhetne össze Kossuthékkal, azaz, hogy rosszul mondjuk, csak arra az esetre csinálna ellenzéki politikát, akár Kossuthékkal, akár nélkülük, ha Justhék ismét a kormányzati politika égisze alá kerülhetnének. Mert egy bizonyos, az ugyanis, hogy Tisza a Justhék terminológiái szerint sohasem fog kormányzati politikát csinálni, vagy támogatni. Már hogy aztán megint a félrevonultság méltóságos nyugalmában, avagy az ellenzéki padokon folyó ez az ellenzéki politikája, ez tisztára attól tételhetné függővé, hogy Justhék (értve ezt a szót mindig Justh nélkül) milyen arányban lephetnék el a pirosbársonyszékeket. Azt hisszük, ez a komplikáció fejlődhetné ki, ha Justhék nemcsak in-

thesi gyakorolhatnák fölötté az „elgázoló kritikát.“ Mert arról tanubizonyságot tettéppen a Désy—Lukács affér során is Tisza, hogy őt nem egyik vagy másik párt, ilyen vagy amolyan indulata vezeti cselekvéseiben, hanem egy mindenekfelett való országos érdek. Szembenállt még saját pártjának olyan időleges és részleges áramlatával is, melynek jogosulatlanságát látta és sikerült megértetni, hogy jól látja, amikor az országos érdeket le nem kicsinyelte és mögéje nem tolt a pártérdeknek. Ime a párturalom kipécézett „generalissimusa“ az országos érdek védelmében! Mi ez egyéb, mint dokumentuma annak, hogy a munkapárt érdeke mindenkor egy volt és egy marad az országos érdekekkel. Még ha emiatt Justhék megfeketesárgulnának. Akkor is az marad ...

A vita vége jelenti, hogy a bankügy immár a csendes részletezés vizeire került. A zárzó jogán már Justh Gyula is csak két-három mondatra szorított. A kukorékoló kakasok csendes bóbiskolása miatt hogy elkövetkezett? Hát kellett amiatt bankexlex címén károsodnunk, költségvetés nélkül élnünk, hogy ebben a bóbiskolásban gyönyörködhesünk? Hát azért ellenzék az ellenzék, hogy a politikája impotenciáját fitogtassa? Ám talán jó is, hogy így volt. Ha rossz magot vetettek az egyik oldalon, jó vetést mutat legalább a kormányzati politika földje. A bankvita erőszakolása dokumentálta a baloldalon felvonultak tájékozatlanságát és azt, hogy bolondul politikai kérdéssé fújták, ami ma nem az; ellenben a kormány háta mögül és a kormány székeiből a bankérekünk szakszerűségeit hallottuk és úgy láttuk a kérdést, hogy meg is értjük, miért volt mindvégig nyugodt a kormányelnök. Sem türelmetlenség, sem ugratás ki nem zökkentette nyugalmából, mert érezte, hogy az ő igazsága tiszta és az ország is tisztán átlátta, hogy ezt az igazságot nem lehet parlamenti izgásgással elhomályosítani...

Nemzeti bankot ime csinálhatunk már — ha úgy tetszik a nemzetnek is. A vidéki takarékpénztárak országos szövetségéből olyan mozgalom indult ki, amely az osztrák-magyar bank részvényvásárlására kedvet csinál. Tessék: a

részvény jó, aki vásárolja (már pedig ott jegyzi a tőzsdén) nyer vele csak és nem áldoz semmit. Csak az utánjárás fáradságát. Ime, nyitva a gazdasági ut a majorizálás biztosítására. Nyitva az ut a készfizetéshez éppen úgy, mint a rendelkező befolyás nagyobbarányu biztosításához.

Megszavazták.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, február 18

Hosszu, és nem sok pozitív eredményt, de annál hangosabb zajt produkáló vita után ma általánosságban megszavazta a parlament a bankjavaslatot. Az öt hétig tartó vita, amely az utóbbi napokban botrányba fulladt, úgy látszik kimerítette az ellenzékét és valószínű, hogy a részletes vita folyamán kevés vizet fognak zavarni azok, akiket eddig se a bankügy iránt való komoly érdeklődés, hanem a szerepelni vágyás irányított a parlament porondján. Ma értékes szónoklat hangzott el: felszólalt *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök és válaszolt az eddig elhangzott beszédekre. A kormányelnök kijelentette, hogy a készfizetések megvalósításának meggyőződés miatt voltaképpen le kellett volna mondani a kormánynak, de ezzel mit se segített volna az állapotot.

— A király és pártom — mondta a miniszterelnök — úgy se fogadta volna el lemondásomat és így az egésznek komédia jellege lett volna.

A kormányelnök okos és őszinte szavai élénk visszhangra találtak.

Azután a szavazás következett. A parlament általánosságban elfogadta a bankjavaslatot.

Részletes tudósításunk a következő:

Návay Lajos alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után Elnök: Bemutatja Reitzenberger Gusztáv kisszebeni új képviselő mandátumát. Napirend szerint folytatták

(a bankvitát.)

Zárzó jogán első szónok Bakonyi Samu: Az előadó beszédével polemizál, aki szemrehányást tett az ellenzéknek, hogy pártpolitikai szempontból tárgyalták a javaslatot. Cáfolja az

két lábon való dőcögés. Az ötödik fog. Az első játékszer. Az első husleves, választás után. És persze, hogyan tetszett neki az első karácsonyfa? Hogy örült, hogyan repesett?

A szülők azt határozták ugyanis, hogy ezt a naplót pontosan vezetik, amíg csak Károlykából Károly nem válik, illetve addig a napig, amelyen megnősül. És aztán a teleir: naplót odaadják Károlyka feleségének. Hadd ismerje meg az urát és — ha kedve tartja — folytassa a bejegyzéseket: Az első összezördülés, az első lumpolás, stb.

Mert igen a szülők (ezek a nagy gyerekek) már a Károlyka házasságának ügyével is foglalkoztak, amikor hiszen még a majdani vélegény egyelőre eldaltgombolós bugyogót, elednél pedig viaszkosvászon-szakállát viselt, a levest pohárból ette, valamint a húst is, ellenben meggy-mártással törölközött. („Jaj, csak jó felesége legyen neki. Csak szeressék egymást. Istenem, a szívem megszakad, ha egyszer majd végleg eltávozik hazulról és a feleségét jobban fogja szeretni, mint az anyját, meg az apját.”)

És ahogyan Károlyka növekedett, egyre bősegebb lett a napló tartalma. Amikor írni tanult és szarkaláb-hetűkkel le tudta firkálni: „Apa, anya“ — ezt a két szót neki magának kellett a naplóban megörökíteni. Később is, többször előfordult, hogy egyes eseményeket sajtátközleg kellett bejegyeznie. Az apja, aki a nevelés terén csodát és művészetet akart elvégezni (késéskivül, mert ő is, mint minden szülő, a gyermekeiben óhajtott megvalósulva látni azokat a reményeket, melyekről neki ma-

gának lassanként le-lekeltt mondanía), ezt a naplót a fiával szemben a fegyelem eszközeül próbálta használni és gyakran mondogatta neki:

— Ha jól teszel: bejegyzem. Ha rosszat teszel, azt is. Én nagyon szeretlek és könnyen megbocsátok neked, kivált, ha megérdemled; de azt, ha rossz voltál, ebből a kapcsos vastag könyvből a kis macska sem kaparja ki. Ezt a könyvet, amikor éjszaka alszunk, a Jézuska titokban megnézi.

Karcsi ekkor még csak az első elemi iskolába járt. Baj nem volt vele, mert a betűvetés elemeit jóformán megtanulta már előbb, oda-oda, különféle praktikus ábécés-könyvekből és összerakós kocka-játékokból. Üres volt a ház, amikor Karcsi az iskolában tartózkodott. A szülei ilyenkor elgondolkoztak.

— Bizony, már diák-fiam van! — mondta, könyvek közt mosolyogva, az anyja. És most kezdtek csak igazán rajongani a gyerekért.

— Nemsokára már, képzeld, gimnazista lesz belőle! — tündött az anyja.

Mire az apja büszkén jegyezte meg: — Igen, és latint fog tanulni. Latint. Az aranyos!

— Már szinte látom, amint takaros fekete-bársony ruháskában fog ballagni a gimnáziumba, hóna alatt a rajztáblával.

— Tévedsz, anyuka. Az én fiam nem ballagni fog. Hanem futni, szaladgálni, rohanni, mint a csikó. Az utcán a léniával verekedni fog. És bársony-ruháskájáról hiányozni fognak a gombok, mert pajtásaival a pitykézés

cimű szerencsejátékot fogja üzni és ezen a hazardjátékon elveszti a gombjait. Én legalább olyan voltam. Nálam nagyobb csirkefogó nem volt a gimnáziumban. Azt akarom, hogy a fiam is olyan legyen... Nem kell nekem a tiszta kitűnő bizonyítvány. Csak éppen, hogy meg ne bukják. Az iskola, az iskola! Sok főlőleges dolgot tanítanak ottan. Legyen az én fiam a latinból elégséges, de a tornából kitűnő. Tudjon vivni, tudjon táncolni, uszni, lovagolni, labdázni.

— Dehát akkor nem lesz belőle miniszter.

— Nem lesz? Miért nem? A politika, az más. A politikában a bátor, egészséges, erős és ügyes férfiak érvényesülnek. A politika olyan, mint ez asszony. Nyápic legények, könyvmolyok és filozop terekra se gondoljanak. Mondok valamit, asszony. Tudod-e, mire fogom még a fiamat megtanítani? A kártyára. Igen, a kártyára. Jó azt idejekorán érteni. A kártya olyan, mint a zene. Fiatal korban kell hozzálátni a megtanulásához, mert később hiányzik a gyermeki fogékonyság; és az ujjak, amelyek közé már főzőkanál vagy kalapács illik gémberkedve és temhe lustasággal csetlenek-botlanak a klaviatúrán, vagy a hegedű kifeszített hurjain. Kártyába és zenében ezért sok a műkedvelő, de kevés a virtuóz. Nem is várok sokáig. Ma-holnap hozzálátok és boldog leszek abban az órában, amikor a fiam az első játszmát megnyeri velem szemben.

— De, egyelőre, mégis az iskola a fontos, a gimnázium...

— Csacsi! nevetni fogok, kacagni fogok,

önálló bank ellen felhozott érveket. Teljesen azonosítja magát Tisza István grófnak a készfizetésekről mondott kijelentéseivel, mert azok szerinte is a gazdasági önállóságnak egyik legfontosabb tényezői. A kereskedelmi miniszter tényleg tárgyilagosan foglalkozott az ellenzéki szónokokkal, azonban nem így cselekedtek a többi munkapárti szónokok. Ujra utal a készfizetésekre, melynek kérdése biztos ut volna a gazdasági önállóság felé. A másik ut pedig az általános, egyenlő választói jog. A koalíció iparkodott a szükséges lépéseket megtenni.

Farkas Pál: Négy évig húzták a dolgot.

Bakonyi Samu: Röviden utal határozati javaslatára, melynek elfogadását kéri.

Elnök: Jelenti, hogy a vitát több szónok hiányában berekeszté.

(A miniszterelnök válasza).

Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: A vita folyamán nem látta szükségét, hogy felszólaljon, mert rendkívül érdekes felszólalások történtek a kormány részéről, melyek kimerítették minden ellenérvet. A mai felszólalását avval indokolja, hogy többen felhívták a felszólalásra. Kijelenti, hogy a kormány akarta és akarja a készfizetések felvételét és rendezését. Nem véletlenül vette fel a kormány a rendezés szót. Kívánjuk a készfizetések felvételét.

Lovász Márton: De csak kívánják. (Zaj.)
Khuen-Héderváry Károly: Kijelenti, hogy az osztrák parlamenti körök ellenzik leginkább a kérdés elintézését.

Egy hang: Ha—ha—ha! (Zaj.)

Khuen: Tudjuk most már, hogy hol kereszük a nehézséget. A gazdasági érdekeink azt kívánják, hogy óvatosan kezeljük a nemzet vagyonát és ezt csakis a közös bank fentartásával véljük helyesen megoldani. Már most az a kérdés: rendeztük-e véglegesen a készfizetéseket. Ezen javaslat elfogadása után a törvényhozásnak nem lesz mit rendezni. (Zaj balról.) A kérdés minden előfeltétele e javaslatban le van fektetve, hogy amikor a készfizetések felvételének ideje elkövetkezik, minden előfeltétel a törvényben biztosítva legyen. A mi felfogásunk szerint a kérdést rendeztük. (Zaj, ellentmondás balról.)

Attér ezután annak magyarázására, hogy a parlamentnek módjában áll majd a készfizetések felvételének idején ellenőrizni, vajjon az idő alkalmas-e a készfizetések felvételére, vagy sem. Attér ezután az ötödik szakasz védelmére, kijelenti, hogy ez a szakasz egyáltalán nem érinti az alkotmányosságot, sőt ellenkezőleg módot ad a törvényhozásnak az ellenőrzésre. Visszatérve a készfizetésekre, amelynek felvétele nem sikerült, tehát nekünk le kellett volna vonni a konzekvenciát és lemondani. Kérdi,

hogy a lemondással szolgálatot tett volna a kormány az ügynek? Nézete szerint nem, mert a lemondást sem a korona, sem pártja el nem fogadta volna és komédia született volna az egész dologból. A nehézség — ismétli — csakis az osztrák parlamenti körökben van, tehát idegen parlamenti körökben. Ezzel szemben nem szabad nekünk a kabinet-kérdést felvetni, mert annak az idegen parlamenti köröknek a véleményét nem változtatta volna meg. Egyetlen kormánynak sem lehet hivatása, hogy egy idegen parlamentre pressziót gyakoroljon. (Óriási zaj. Elnök folyton cseppet).

Kiváuatossnak tartja általános szempontból, hogy ezeket elmondja, mert az a hite, hogy e javaslat elfogadásával nagy lépéssel hozzájárul előbbre a készfizetések felvételének idejét. (Eljenzés jobbról. Hoch, hoch kiáltások balról.)

(A szavazás.)

Elnök: A tanácskozást befejezték nyilvánítja és elrendeli a szavazást a határozati javaslatok felett, melyeket sorban felolvastat.

Elnök: Felteszi a kérdést. Elfogadja-e a Ház az eredeti javaslatot, a beadott határozati javaslatokkal szemben. Minthogy husz képviselő névszerinti szavazást kért, elrendeli a névszerinti szavazást. Előbb azonban 10 perc szünetet ad.

Megkezdődik a névszerinti szavazás a G. betűvel.

Szünet után az elnök elrendelte a szavazást és a névsor felolvasását. A szavazás eredményeképpen a javaslatot 155 szavazattal 62 ellen elfogadták. Ezzel az önálló bankra vonatkozó határozati javaslat esetett.

Az eltemetett titkos akták.

Leszavazott indítvány. — Interpellációk.

(Fővárosi tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, február 18.

A képviselőház ma délben egy órakor tért át a Kossuth-párt ismeretes határozati javaslatának tárgyalására, amely utasítani kérte a kormányt, hogy a bankkegyezményre vonatkozó összes jegyzőkönyveket a Ház elé terjessze. Az indítványt a Kossuth-párt megbízásából Tóth János indokolta meg.

Egész délelőtt tárgyalások voltak arra nézve, hogy a Kossuth-párt álljon el indítványtól és tekintse elintézettnak az ügyet a zsüri döntésével. A tárgyalások azonban nem vezettek eredményre, Tóth János kijelentette, hogy

ragaszkodik javaslatainak megindokolásához, mert a zsüri döntése csak Lukács László és Déry Zoltán ügyét intézte el, nem pedig azt a vádat, amelylyel Lukács a Kossuth-pártot illette. Ez ellen a vád ellen a párt az iratok betérjesztésével akar védekezni.

Tóth azonban hiába erőszakoskodott, mert a Ház leszavazta őt. Indítványára a bankjavaslat elfogása után tért át a Ház.

Tóth János ismertette indítványát, amely követeli, hogy a pénzügyminiszter a titkos szerződés aktáit tegye le a Ház asztalára, hogy így az egész ügy az egyedül illetékes helyen: a parlamentben intéztessék el. Ezt a parlamentarizmus követeli.

Nem akarja bírálni: igazak voltak-e Lukács állításai, se jó- se rosszhiszeműségét, se politikai indító okait nem akarja figyelemmel kíséreni, csupán arra utal, hogy Kossuthot kétszínűséggel és politikai megbízhatatlansággal vádolta. Ez olyan vád, amelynél nagyobb politikust illetni nem lehet, s ezért úgy ő, mint pártja megkövetelheti, hogy az egész ügy a nemzet színe előtt tisztáztassék. Lukács László kijelentette, hogy elvi okokból nem teheti közzé a titkos aktákat s ezzel csak növelte a vád és gyanúsítás súlyát. Nézete szerint az akták előterjesztésének semmi akadálya nincsen. A titkos megállapodások közzététele csak akkor veszélyes, ha idő előtt közöltetik és ebből az országnak kára van. Ez az eset azonban most nem áll fenn. Az országgyűlésnek joga van tudni, hogy mi van az aktákban, amelyeknek egyes részeit a miniszter közzétette, amelyek nyilvánosságra hozatalára így feltétlenül meg kellett kapnia a felhatalmazást. A politikai rezon, a törvényhozás szelleme és a közéleti tisztaság követeli, hogy Lukács László a titkos aktákat tegye le a Ház asztalára, nehogy az ügy még jobban elmérgesedjék. Kéri indítványának elfogadását.

Khuen miniszterelnök szólalt fel ezután. Hivatkozik Lukács Lászlónak Déry interpellációjára adott válaszára, amely megokolja, miért nem terjesztheti elő a titkos aktákat. Az akták előterjesztése ugyan ezuttal nem járna az országra veszélylyel, de veszedelmes precedens lenne. Az ügy különben is két irányban is

amikor a gyerek az első szekundát kapja. Meg fogom ölelni, meg fogom csókolni és meg-
rázom a kezét: „Az én fiam vagy!” Gondold csak végig, asszony, a nagyszerű tavaszi jelenetet. A kis öreg, a gimnáziumból hazajövet, leül velünk az asztalhoz, ebédelni. A máskor fecsegő ajkák most néma szomorúságban görbülnek lefelé. „Mi baj, fiacskám?” fogom kérdezni. És ő, mert őszintének neveltem, habozás nélkül bevallja, hogy nem tudta a latin leckét és a tanár ur e miatt egy kövér szekundát jegyzett be a noteszába a neve mellé.

— És te ekkor a fiának gratulálni fogsz és biztatod, hogy csak rajta, ne tanuljon?

— Azt éppen nem teszem. Nevetni, kacagni a másik szobában fogok. De mindenestre megnyugtatom a lelket, hogy ne busuljon, hiszen, ha tanul, kijavíthatja a szekundát... De nem is erről van szó. Hanem arról, hogy milyen bájos, milyen aranyos nap lesz amikor a gimnazista fiam elcsipi az első szekundát. Mert csak akkor válik igazi diák. Értesz? A csupa kitűnő diák nem jó matéria. Nem az életnek való; távolról sem bizonyos hogy több esze van, mint a kevésbé jó diáknak.

A házaspár így egyezett meg abban, hogy a leendő gimnazistának első szekundáját voltaképp örömmel kell majd fogadni.

És az idő pedig mult és Karcsiból tényleg gimnazista lett, egy szeptember eleji szép napon. Könyveket és igen komoly szerszámokat vásároltak neki. Nyelvtanokat, számtant, földrajzot, szótárt, irkákat, rajztablát, vonalzó-

kat, körzőt, ceruzákat, tollakat. Karcsinak a naplóba a kötetkezőket kellett bejegyeznie:

— Szeptember 8. Ma a főgimnázium első osztályának tanulója lettem, vagyis: diák. Fogadom, hogy szorgalmasan tanulok és hogy drága szüleimnek, mint diák is, csak örömet és reménységeket szerzek.

Októberben, egy csuf, esős napon, mint golyók a háboruban, szekundák zúgtak, surrantak és süvítettek az első osztály hadseregének sorai közt. Egy ilyen szekunda-golyó kupán találta Karcsit, csak úgy nyekkent. Elég szegyen, nem latinból, még csak nem is németből kapta a szekundát. Hanem a magyar nyelvtanból. A kérdő-mondatokról volt szó, ami egy kicsit komplikált dolog. Mert az egyszerű tőmondat, állító-módban, az, csak hagyján. A diák nyugodtan konstatálja ősrégi példa nyomán: „A kutya ugat.” Vagy ha nagyon eredeti akar lenni: „A ló rug.” Hanem a kérdő-mondat, hej, hogy a kakas csipje meg. Több diák bekapta miatta a szekundát, mert egyik sem tudott kérdő-mondatot mondani. Karcsira került a sor.

— No, kisfiam, te bizonyára meg fogsz felelni! — biztatta a tanár ur.

És ha a tanár ur a lelkekbe birt volna látni, láthatta volna, hogy Karcsi agyában a kérdő-mondatok tömegestül fölrajzoltak. És láthatta volna azt is, hogy Karcsi — egy egészen különös elfogultságból — egyiket sem bírja kimondani. Furcsa volt neki a helyzet. Grotosz, komikus, félmes és lehetetlen. Abhoz szokott, hogy aki kérdez, mindig a tanár; és ő mindig csak felel. Oly lehetetlennek tűnt föl előtte a

helyzet, átfutva a terem szívdobogó csendjétől, mintha azt követelnék tőle, hogy mesztelenre vetközzék, vagy pedig tintával bajszot fessen az orra alá, a fiúk és a tanár ur jelenlétében. Hallgatott tehát és nem bírta kimondani a sok kérdőmondat egyikét sem.

— Szamar vagy te is! — dörgött a tanári szózat és egy félperc múlva Karcsi neve után, a noteszben, megjelent az első szekunda.

Karcsi csendesen könnyezett. Amikor pedig délben hazament, előre félt a kérdéstől: „Nos fiacskám, mi történt ma az iskolában? Feleltél-e?” Az apja még nem volt otthon — és ennek megörült. Meg, mert eszébe jutott, hogy talán elveheti a szigorú feddésék élet. Belopodzott, lábujjhegyen, az apja szobájába; a fiókból előszedte a naplót és töredezten beleírta az igazat:

— Október 23. Ma délelőtt tíz és tizenegy óra közt a magyar nyelvtanból szekundát kaptam. Ez az első szekundám és fogadom, hogy az utolsó. Ne haragudjatok kedves szüleim. Bocsássatok meg. En voltaképp kitűnően meg tudtam volna felelni a tanár ur kérdésére, de — nem tudom, miért — men birtam megszólalni. Amikor már szoltam volna, a tanár ur leülettett és beírta a szekundát. Nem tehetek róla. Ártatlan vagyok benne. En kitűnően értem és tudom a magyar nyelvtant.

Karcsi vissza helyezte a naplót a fiókba és eltökélte, hogyha majd ebédközben kérdezik, hogy felelt-e ma, azt válaszolja hogy — nem. Ez igaz is, meg nem is. Később az apja majd észreveszi a naplóban a töredeztes, az őszinte bevallást.

elintézést nyert. Lukács Lászlónak a Déry interpellációjára adott válaszát a Ház tudomásul vette s ezzel a kérdés a parlament előtt tisztázódott. Másodszor elintéződött a kérdés a Lukács lojális aláírlata alapján. Ez nem személyes kérdés, hanem pártügy. A párt hibája volt, hogy az elintézési módot nem fogadta el és Déry mint magánember, küldött bizalmi férfiakat. Ez azonban a dolog lényegén nem változtat, mert a bizalmi férfiak tagjai a pártnak. Az eljárás jegyzőkönyvét mindkét fél bizalmi férfi aláírták s ha vád, vagy gyanúsítás forogott fenn, azt eloszlatták.

— Jelentse ki Lukács, hogy jóhiszeműleg tévedett — kiáltott közbe Héderváry Lehel.

Khuen gróf miniszterelnök kéri az indítvány napirendre tüzésének mellőzését.

Tóth János ismételtén kéri indítványa elfogadását. Az alkotmányos érzék kívánja, hogy a parlamentben folyó ügyek a parlamentben nyerjenek elintézést. Lukácsnak nem volt erre érzéke...

— Hohó! — tiltakoztak a jobboldalon.

Ezután ismételtén a miniszterelnök szólalt fel. Nem látja szükségesnek ez ügyben a parlament határozatát, mert ez nem országos ügy, hanem pártügy. Sőt Déry a saját nevében adta elő interpellációját és a zsüri döntését is elfogadta.

— Névszerinti szavazást kértünk — kiáltotta Hammersberg László mikor a szavazásra kerül a sor. Berzeviczy Albert elnök el is rendelte a névszerinti szavazást, amelynek az lett az eredménye, hogy Tóth János indítványa mellett hatvanhatan, ellene százharmincheten szavaztak és így az indítványt hetvenegy szöbbséggel elvették.

Ezután az interpellációkra került a sor.

Ivanka Imre azt kívánja, hogy Hamburgban áruminta raktár létesíthessék tengeren túli ekszportunk fellendítése érdekében. Utalt a mult kormány ily irányu kezdeményezésére, amely azonban abban maradt. Az interpellációt kiadták a kereskedelmi miniszternek.

Polónyi Géza támadja a horvát bánt, aki szerinte horvátországban maga áll a trializmus középpontjában. Utal arra, hogy a Reichsrath-

Nemsokára ebédelni hívták. Az apja kedélyesen barackot nyomott a fejére:

— No, kis diák, mi ujság?

Karcsi lesütötte a szemét.

— Van-e már szekunda?

Nem mert hazudni. Halkan, suttogva válaszolt:

— Van.

— Nahát, akkor nincs ebéd.

A szülők igen rosszkedvűek voltak, kivált, amikor Karcsi sirdogálva megmondta, hogy a magyar nyelvtanból kapta a szekundát.

— Haszontalan! Még csak magyarul sem tudsz? Mi lesz belőled?!

Estefelé pedig, míg a kis diák a szobájában tanulta a másnapi leckét, az apja a napiót fellapozta, hogy — az adatszerű postossághoz híven — beírja az első szekundát. És, amikor ott találta a fia bejegyzését, — eébb homályosan, majd egész élenken emlékezett az évek előtti beszélgetésre, amikor a feleségének azt fejtette, hogy mennyire fog örülni az első szekundának.

A szive most bánattal telt meg. Bánattal, mert tulságosan szigorú volt Karcsihoz és mert azt tapasztalta, hogy azok a színek és ragyogások, amelyekkel a jövőt festjük, az idők teljesezésének folyamatán elfakulnak. És míg a narmadik szobából benalotta, hogy a biflázsa fia a latin nyelvtan versbeszédett szabályait, arra gondolt, hogy ez a fejlődő, már gondolkozó gyermek ma nagy igazságtalanságot érzett, kivált az atyja részéről. Ráemlékezett saját gyermekkorára és rég meghalt atyjára és úgy találta, hogy hiába minden, a szeretet sem elég erős ahhoz, hogy a csalódásokat végleg távol tartja.

ban a házalási törvényjavaslat tárgyalásánál elfogadták azt az indítványt, hogy a „magyar hatóságok“ kifejezés helyére „horvát és magyar állampolgárok“ tétessék, és ez ellen az indítvány ellen Weisskirchner kereskedelmi miniszternek nem volt egyetlen szava sem. Ezért és a horvát viszonyok miatt interpellálja a miniszterelnököt, akinek az interpellációt kiadták.

Ülés végén Batthyány Tivadar házszabályok címén utal arra, hogy a házszabályok ellenére a miniszterek nem válaszolnak az interpellációkra harminc napon belül. Kéri a miniszterelnököt, hogy a Polónyi interpellációjára a sürgősségre való tekintettel minél előbb válaszoljon.

A miniszterelnök rövid válasza után az ülés három óra tájban véget ért.

A jubiláló kaszinó.

Tiszteljük meg a félszázados multját ünneplő aradi kaszinót s mondjuk el ez alkalomra mindazt, amit a kaszinók ellen husz év óta föl szoktak róni.

— Elavult, céljavesztett intézmény. Kettőre jó csak: vagy az előkelő elzárkózottságra, vagy pedig az elrejtőzködő szenvedélyek kielégítésére. Mire való ma a kaszinó? Ma, amikor a kávéházak versenye a legelőkelőbb és a legalsóbb rendű polgárnak egyformán olyan buja kényelmet, annyi kulturát és oly tömegtelen szórakozást nyujtanak, a mennyi csak beléjük fér. A kávéház a demokrácia intézménye; nemesak a más- és másrangbeli emberek előtt áll egyformán nyitva, de a férfiaknak és nőknek, a nagykorúnak és fiatalnak is. A kaszinó a maga körülbástyázott voltában rideg, még a belső életében is szétszakadozó. Akik odajárnak, hármanként-négyenként külön csoportot formálnak s az egyik csoport talán esztendőig se érintkezik a köszönésen túl a másik társaság embereivel. S ezt nevezi Arany János a Széchenyi emlékezetéről írott ódájában: „eszmeváltó diszes kör“-nek... A kaszinóknak csak addig volt jogosultságuk, míg kávéházak nem voltak, amíg a mai kávéházak, a modern kávéházak, a lukulusi kávéházak nem voltak.

Az aradi kaszinó, ha erre akarna felelni, csak azt mondhatná:

— Én ötven éves vagyok.

Ötven év nagy idő, — különösen az egyesületek és társulatok természetrajzában. Magyarországon egy sportegyesület átlagos életkora öt év, egy jótékony ligéé tíz-husz, egy hazafias szövetségé: két esztendő, közgazdasági egyesületé huszonöt-harminc év, társadalmi egyesületé pedig hat hónap és tizenkét esztendő közt váltakozik. Attól függ, hogy az első hat hónapban éri-e utól az elnökválság és hogy mily időközökben s hány-szor ismétlődik meg az.

Egyesület, kaszinó, amelynek szintén voltak elnök- és helyiség-válságai, s amely már ötven év óta áll fenn, az nem lehet mesterségesen fentartott, céljavesztett valami. Abban, — hogy Arany Jánosnál maradjunk — „van élni jog, hit és erő“.

A kaszinó pedig, az öreg, higgadt kaszinó-egylet egyebet is mondhatna ezen a bizonyosságon kívül.

— Azt mondjátok: a kávéházak fölöslegessé teszik a kaszinót. De hát egyebet is fölöslegessé tesznek a kávéházak: a családot. Az otthont. A pihenő időtöket, a házastársi

együttlétet nem a lakásokban töltitek, hanem a kávéházban. Ott találkoztok az ismerőseitekkel, barátaitokkal! ott fogadtok és ott látogattok. A lányaitokat ott ismeri meg a kérője, a feleségteket az udvarlója. Mért nem mondjátok tehát fölöslegesnek a családi tüzhelyet, az otthont? A tennivalóitok, üzleteiteket, a tárgyalásaitok egy részét szintén a kávéházban intézitek el. Mért nem szüntetik be tehát az irodát, a boltot, a műhelyt? Mért nem alakul az egész élet egy, közös kávéházzá, amelyben mindenki a fekete, vagy a tea mellett végzi a maga dolgát? Ugye: minden becsületes demokrata voltatok mellett szükségét érzitek bizonyos intimitásnak, valami szűkebb körnek, visszavonultságnak, helynek, ahol nem álltok mindenkinek rendelkezésére s ahol ti se kerestek másokat. A kaszinó: a társaság családiasságának otthona. Aki oda zárkózik, még nem nézi le a többi embert, amint hogy a családjába temetkező ember se gyűlöli a világ többi részét. S az elavult, öreg kaszinó mégis az örökkévalóságnak szép intézménye. Lesz klub belőle, társaskör, olvasókör, népkör, sőt munkásotthon és szakegylet, — és ez mind-mind csak a kaszinót, a kaszinónak bizalmas zárkózottságát, benső együttlétét és intim szórakozását jelenti, különböző keretekkel, fényűzéssel és egyszerűséggel, más- és más-szerű emberekkel, változó nagyságu tagdíjakkal, de mind a valójában egyet és ugyanazt jelenti: folytatását és fejlődését annak, a mit Széchenyi István gróf csinált. Hatvan-hetven évvel utóbb ezt az erős magyart sokkal modernebbnek látjuk, mint a maga idejében látták.

Azután a kaszinó szelleme, a disputa hevében még valamit mondott:

— Hogy a kaszinó elnevezése és formája alatt kártyabarlangok születnek? Hm, — a legelőkelőbb és a legtisztesebb embereknek is akadnak haszontalan kartársai, a nélkül, hogy ezért az egész kart felelőssé, selejtezni valóvá akarnók tenni. Igaz, hogy némelyik kaszinó, klub, vagy társaskör azt hiszi, hogy e nélkül nem lehet az, a mi. Mint a fiatal kadét, a ki beteg a sok dorbézolástól, de azt hiszi, hogy az ember nem lehet kadét, ha mindennap nem rug be...

Szeliden, minden bizonykodás nélkül úgy disputál az elesélt érvekkel egy csöndes jubileumnak hangulata. A Salacz-utcai diszkrét othonnak ünnepét zajos külsőségek nélkül is ezek az igazságok teszik társadalmi eseményé. Ötven esztendő, színes pályája bizonyosság arra, hogy hivatást tölt be, a mely nemesak a maga további jóvendőjét alapozta meg, de a társadalom, az élet minden rendű embereinek példát ad arra, hogy az egymást megbecsülő, egyetértő, a bizalom által közelebb jutott emberek hogy találják fel a legszűkebb család mellett a másik családot, a társaság tüzhelyét. És ha sok ily tüzhelye lesz a közéletnek, akkor az emberekből lekopik valami az érdekellentétből, a mely az egyik embert az összes többi ellen fordítja s egyre több-több embernek lesz naponta egy-két perce, órája, a melyben egészen a lelkének, a hangulatának élhet.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — — —	367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás) — — — — —	151
Kiadóhivatal és hirdetésosztály — — —	151
Nyomda — — — — —	151

Megsemmisített bölcész-doktorátus.

— Döntés Singer Artur ügyében. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 18

A múlt év tavaszán a budapesti tudomány egyetemén bölcészeti doktorátust akart szerezni Singer Artur, a *Neues Budapester Abendblatt* szerkesztője. Mint emtékezetes a sikerrel letett vizsgálat után a sajtóban elhangzott ama vád következtében, hogy Marcali Henrik dr. vizsgáztató tanár a jelöltnek előre tudtára adta a kérdéseket, az egyetem tanácsa felfüggesztette a doktorrá avatást és vizsgálatot indított Marcali tanár ellen. Néhány nappal ezelőtt az egyetem bölcészeti kara ismét foglalkozott az ügygel és megsemmisítette Singer vizsgálatát.

Erről a megsemmisítő határozatról Békefi Renig dr. bölcészeti kar dékán a következő leiratban értesítette Singert:

Hivatalosan értesítem tekintetességedet, hogy a budapesti kir. magyar tudományegyetem bölcészettudományi kara folyó évi február hó 13-án tartott negyedik rendes ülésében megállapította azt a tényt, amely szerint a tekintetességed által a bölcészettudományi karhoz a bölcészet doktori szigorlatra való becsajtás engedélyének megnyerése végett benyújtott egyik dolgozat, amelynek a címe *Die Grundverfassung der Siebenbürger Sachsen* s amelynek igazolnia kellett volna tekintetességednek választott szakjában kifejtett irodalmi munkásságát, — nem tekintetességednek, hanem más embernek a munkája. S mivel tekintetességed ezáltal a szigorlatra becsajtás dolgában félrevezette az előadót, a bölcészettudományi kart és a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, s mivel a félrevezetés tényével tekintetességed bölcészet-doktori szigorlatának jogi alapja megdőlt: ennél fogva a bölcészettudományi kar főt említett ülésében tekintetességed bölcészetdoktori szigorlatát egyhangulag és végérvényesen megsemmisítette.

Ezzel a megsemmisítő határozattal azonban még nincs elintézve a Marcali tanár feyelmi ügye.

Érdekes ez a megsemmisítő határozat abból a szempontból, mert mint kitűnik a bölcészeti kar nem a vizsgálatnak ama része miatt mondotta ki a semmiséget, melynek folyamánként Marcalit a támadások érték és ami miatt fegyelmi eljárás indult ellene. A vád az volt, hogy Singer szóbeli vizsgájára adta ki a tanár előzetesen a kérdéseket és ize a hivatalos okmány szerint a doktori vizsgát a doktori disszertáció miatt kellett érvénytelennek nyilvánítani. A tudori értekezletet a bölcészeti kar ítélete szerint Singer nem maga készítette, hanem az más ember munkája.

Emez ítélet ellen Singer egy beadvánnyal fordult a kar dékánjához, melyet itt közlünk: *Nagyságos Dékán Ur! Kézhez véve Nagyságod 950. ex 1910—11. szám alatt hozott végzését, van szerencsém erre vonatkozólag tisztelettel a következőket kijelenteni: Azon állítás, hogy „Die Grundverfassung der Siebenbürger Sachsen” című dolgozatom „más ember munkája”, hazugság és rágalom. Ennél fogva a félrevezetett tanács igazságérzetétől elvárom: Tudassa velem azon bizonyítékokat, melyek alapján vizsgálat elrendelése és kihallgatásom nélkül — de me, sine me — ezt a „tényt” megállapította, úgy hogy azokhoz a „vádolt” is állást foglalhasson. Ezen végzés ellen az egyetemi szabályzatban biztosított jogaimmal élve, kérem ezen tiszteletteljes beadványomat vagy felebbezésnek vagy újrafelvétel iránti kérelemnek tekinteni. Anélkül, hogy az ellenem emelt vádra vonatkozólag most érdemben nyilatkoznám, bizva abban, hogy Nagyságod és a kar igazságérzete nekem erre kihallgatásom és a vádló és a vád megismerése által alkalmat fog adni, konstatalom, hogy a tanács határozata még más irányban is téves, amennyiben éppen az említett munkám mely különben tanuk által igazolhatólag 1905-ben készült, nem vétetett bizonyítékul „szakmámban kifejtett irodalmi munkásságom” mellett. Ellenkezőleg,*

a kar az ügyemben a miniszteriumhoz intézett felterjesztésében, amelybe a miniszteriumban betekintést nyertem, éppen ezen munkát nem fogadta el, hanem kizárólag „Bismarck in der Literatur” című könyvemmel jelölte meg, mint olyant, amely szigorlatra való becsajtásom alapjául szolgálhat. Ezen alaki tévedés azonban teljesen háttérbe szorul azon a végzésben foglalt és egy írora nézve legsúlyosabb vád mögött, hogy más ember munkáját sajátjának adja ki. Teljes joggal kérdezhetem és szabad tudnom, hogy ki ez a „más ember” és ki az, aki azon aljas rágalmat merete a bölcészeti kar ítéletének alapjául szolgáltatni.

Az ügy most felkerül végleges döntés céljából a közoktatásügyi miniszterhez.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az apagyilkos.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 19.

Az az apagyilkosság, mely a múlt év november havában történt Makón, midőn S. Nagy Mihály makói hagymakertész fia S. Nagy Sándor éjjel álmában lelőtte, ma került tárgyalásra a szegedi kir. törvényszéken. A bűnper tárgyalása iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg.

A tárgyalás lefolyása a következő:

Pontban 9 órakor nyitotta meg a tárgyalást Pókai Elek törvényszéki bíró. A bírói emelvényen helyet foglaltak az esküdtek és bíróság tagjai. Bevezették a vádlottakat. Fejüket lehorgasztva léptek be a szuronyos börtönőr kíséretében S. Nagy Mihályné és fia S. Nagy Sándor.

Az általános kérdések után, feltette a bíró a kérdést, hogy tudják-e miért állanak most itt.

A vádlottak a bíró kérdésére töredelmesen bevallották a bűnt. E mondják, hogy a gyilkosságot a fiu követte el, mert az apa nem adott pénzt és a feleségét kizozta.

A vád ottak beismerő vallomása után következett a tanuk kihallgatása. Több mint harminc tanu vonult fel ebben az ügyben s a tanuk csaknem valamennyien kedvezően vallottak a bűnösök mellett.

Elmondták a tanuk, hogy S. Nagy Mihály családja életét elviselhetetlenné tette garázda természetével. Folyton ivott, családját ütötte-verte, sőt több ízben kaszával-kapával üldözte s megfenyegette őket. A szerencsétlen család rettenetes életet élt, mert örökös rettegésben voltak, nem tudták mikor lesz az a nap, midőn a részeges férj egyszer osakugyan agyonüti valamennyiüket S. Nagy Mihálynénak különösen pokol volt az élete férje oldalán, nemcsak hogy ütötte-verte, hanem mindenféle erkölcs-telen személynek kikiabálta az utcán úgy, hogy az asszony szégyenletében már ki sem mert menni az utcára.

Ez a rettenetes sok szenvedés végleg elkeserítette az asszonyt. Többször kijelentette gyermekei előtt, hogy ezt a nyomoruságos életet nem tűri, inkább főbelövi magát vagy a Marosnak megy. A gyermekei úgy próbálták megvigasztalni az anyát, hogy bebeszélték neki, hogy az apjuknak nincs tökéletes esze, azért beszél ilyeneket.

Be is vitték egy ízben S. Nagy Mihályt a kórház megfigyelő osztályába, ahol egy pár napig volt, de a kórház levegője annyira megtörte az embert, hogy sirva könyörgött családjának, hogy megegyszer vigyék ki a kórházból, meg fog változni s nagyon jó ember lesz.

A család hajlott a kérelemre, kihozták S. Nagy Mihályt a kórházból, aki azonban ezután még garázdább lett. Még jobban ütötte-verte családját, kiket elkeserített. Ki is jelentette az asszony, hogy ez volt az ő utolsó szenvedő

napja, ő mintsem még egy ilyen napot éljen a házában, inkább világgá megy. Ekkor mondta aztán a fiu, hogy nem bírja nézni tovább családjának ezt az átkos életét, inkább agyonlövi apját. A szerencsétlen S. Nagy Mihálynénak nem volt egy szava em ez ellen a rettenetes terv ellen. Iccccc s megtörtént a gyilkosság.

A véres tett után az asszony azonnal jelentkezett a rendőrségen azzal, hogy ő gyilkolta meg a férjét. A rendőrségen az asszonyt letartóztatták és átkisérték a járásbírószék házában, Csak azután jelentkezett a fiu, hogy ő a tettes.

Az esküdtek a fiu bűnösségét megállapították, az anya bűnösségét azonban nem. A bíróság ez alapon S. Nagy Sándort felmenő ág-beli rokonon erős felindulásból elkövetett szándékos emberölés büntetében bűnösnek mondta ki és 5 évi fegyházbüntetésre ítélte, özv. S. Nagy Mihálynét ellenben felmentette és azonnal szabadlábra helyezte.

§ Az igazságügyi kezelőtisztviselők országos egyesülete aradi csoportjának 1911. február hó 18-án megtartott tisztújító közgyűlésén választott új tisztikar: Elnök: Páncs György, társelnök: Szucsú Péter, alelnök: Dobsa Ferenc. Titkár: Szántó Ödön. Jegyző: Bor Imre, aljegyző: Takács István. Pénztárnok: Gartner József. Választmány: Balázs Gusztáv, Buda Elemér, Dezsőfi Mihály, Drágits János, Klimberger Miksa. Kapitány Béla, Oláh Imre, Páfi Imre, Perényi Viktor, Schannen Béla, Schwartz Jolán, Trippa János.

§ Ki ölte meg Spanlang Jánost? Körülbelül három év előtt nagy verekedés volt az egyik aradi éjjeli kávéházban. Spanlang János lakatosmester mulatott egy kisebb társasággal. A másik asztalnál ült a lakatosmester régi haragosa, Józsa Mihály többedmagával Mindkét társaság illuminált állapotban volt s így nem csodálható, hogy csakhamar poharak és palackok röpültek egyik asztaltól a másikhoz. Egy üressős üveg olyan szerencsétlenül taláta Spanlangot, hogy eszméletlenül, vértől borítva rogyott össze. Hetekig nyomta utána az ágyat, de mikor felépült, se érezte jól magát. Járt-kelt ugyan, dolgozgatott is, de mindig rosszabbul érezte magát és egy félére rá a kapott ütés következtében meghalt. Az ügyészség az eljárást megindította és a vizsgálat adatai alapján halál okozó súlyos testi sértés büntetése miatt vádat emelt Józsa Mihály ellen, miután a tanuk azt vallották, hogy ő dobta Spanlanghoz a súlyos sérelést okozó sörös palackot. A múlt év december 19-én megtartott főtárgyaláson azonban kitűnt, hogy nem Józsa volt a lakatosmester egyedüli bántalmazója, hanem az asztaltársaság többi tagjai is, névszerint Józsa Mihályné, Csényi Máttyás, Csényi Máttyásné, Majoros Pál és Ragó Ferenc is dobáltak poharakat, palackokat és székeket a szerencsétlenül járt lakatosmesterre és az se bizonyos, hogy a halált okozott palack Józsa Mihály kezéből röpült volna ki. Az ügyész indítványára a főtárgyalást elnapolták, mert vádmódosítás szüksége forgott fenn. Ez meg is történt. Az ügyészség ma valamennyi felettnevezett ellen vádat emelt halál okozó súlyos testi sértés büntetése miatt és kérte a bűnvádi eljárást újrafelvételét.

§ A szélhámos borbélysegéd. A szélhámos borbélysegédet Nedeszk Gerőnek hívják és Mondorlakon verte sokáig a habot. Ez a mesterség azonban nem valami fényes jövedelmet hajtott. A borotvált angolos ábrázat divatja nem hatolt el még Mondorlakig, ahol az emberek inkább a Batthyány szakállakat kultiválták. Ily körülmények között Nedeszk nem sokáig habozott. Otthagytta mesterségét és a szélhámosság jobban jövedelmező mezejére lépett.

Bejött Aradra és itt sorra látogatta Egry Gyula állatorvost, Tabakovits Emil műépítész, Lázár Gyula fűszerkereskedőt, dr. Horváth Antalné és másokat, akikről tudta, hogy Mondorlakon ismerőseik, vagy vevők vannak. Ezek nevében aztán kisebb-nagyobb összegeket esalt ki. A károsultak feljelentést tettek ellene az ügyészségen és a törvényszék Nedeszket ma — miután kiderült, hogy hasonló üzelmekért már büntetve volt — egy évi fogházbüntetésre ítélte.

§ Elutasított semmiségi panasz. Az esküdtek verdiktje alapján a bíróság öt-öt évi fegyházra ítélte a múlt év novemberében Farkas Pásztk és Fruc György ternovai legényeket, akik Dinga György ternovai gazdát 1909. augusztus 23-án karókkal agyonverték. Az ítélet ellen a védők semmiségi panaszt jelentettek be, amelyet a Kuria ma leérkezett határozata szerint mint alapelkülőket elutasított.

IRODALOM ES MUVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal: Halhatatlan lump, operett. Este rendezés helyárrakkal: Az ember iragédiája, drama. A) bérlet.
Hétfő: Hegyek alján, opera. Bemutató-előadás. B) bérlet.
Kedd: Hegyek alján, opera C) bérlet.
Szerda: Rosenkranz és Gildenstern, vigjáték. A) bérlet.
Csütörtök: Lili, operett. B) bérlet.
Péntek: A medikus, színmű. Bemutató-előadás. C) bérlet.
Szombat: A medikus, színmű. A) bérlet.

A hegyek alján.

— A hétfői bemutató. —

Hétfőn mutatja be az aradi színház D'Albert világhírű operáját, amelynek címe *A hegyek alján*. Az operát Tilger Árpád karmester tanította be és Kulcsár Lajos rendezi. Az igazgatóság teljesen új díszleteket készített a darabhoz. A zenekart is egészen megerősítették, amennyiben az aradi filharmonikusok közreműködnek. A főszerepeket Wlassák Vilma, Diósy Nusi, Zalai Margit, H. Fekete Aranka, Süts Mancsi, Ferrarí, Ladiszlay, Huszár, Polgár, Herold éneklik. A hegyek alján tartalmát az alábbiakban ismertetjük:

Nandó pásztor panaszkodik Pedro társának a folytonos egyedüllét miatt, míg Pedro a magány örömeit dicséri, mert így legalább ábrándozhat, álmodozhat, s el is meséli Nandónak, hogy azt álmodta, hogy nyája a mélységbe szanaszét, ő utánuk szaladt s egy követ dobott utánuk, a kö azonban Roccabruna tavába esett, mire a tóból egy isteni nő emelkedett ki, ki minden lépését követte. Ezt az álmot Pedro arra magyarázza, hogy forró vágya teljedni fog és asszonyt kap a házhoz. Pedrot az álom annyira megzavarta, hogy most már vakon hisz neki, s hogy lássa, merről fog kedvese megjelenni, parittyájából követ hajít fel, ami éppen érkező gazdájának, Sebastianonak lábához esik. Sebastianno Tomassoval és Márival megérkezik. Sebastianno Pedrot hívja s elmondja neki, hogy azért kereste fel, hogy felajánlja neki Márta kezét, akit ő hálából férjhez akar adni. Pedro nem talál szavakat, azt hiszi, hogy mindez álmanak folytatása, s csak Tomasso téríti magához, aki közli vele, hogy az uraság az ő tanácsára választotta az egyszerű pásztort Márta férjéül. Az esküvőnek még másnap meg kell történni s Pedro tulboldogan néz jöltevője után és lesiet a völgybe.

Az első felvonás egy malem belseje, a hol Pepa Antonia és Rosalia kíváncsian faggatják Maruccio molnárt, hogy igaz-e a faluban elterjedt hír, mely szerint Mártha Pedro felesége lesz. Majd Nuri lép be, Mártha kedvence. A kis leány elmondja, hogy Tomassonál járt, kitől megtudta, hogy az egész kör-

nyék Sebastiano tulajdona s hogy az uraság akarata az, hogy Mártha Pedro neje legyen, de Nuri már régen sejti, hogy nemcsak a környék, de Mártha is az uraság tulajdona, s ezt el is mondja a leányoknak, mire belép Mártha, akit bosszant a leányok kíváncsisága s kikergeti őket, csak Nurit, kedvencét tartja bent, kinek elpanaszolja fájdalmát. — Tomasso elmondja Marccionak, hogy Sebastianno Márthát, még mint gyermek leányt esábitotta el erőszakkal, most azonban szabadulni akar áldozatától, mert csak a gazdag házasság mentheti meg a vagyoni bukástól. Jön a nép a vidám Pedroval, ki sugárzik az örömből, hogy ilyen szép leányt fog nőül kapni. — Megjelenik Sebastianno, aki Mártha könyörgése dacára az esküvőt sürgeti. Mig a násznép a templomban van, Maruccio leleplezi Sebastiannot s szemébe vágja gyalázatosságát. Tomasso a kápolnába akar rohanni, hogy megakadályozza az esküvőt, de megkésik. A násznép visszatér s gunyólva, kacagva hagyja magára az ifju párt. Mártha azt hiszi, hogy Pedro mindent tud és ridegen visszautasítja. Pedro egy tallérrel akar kedveskedni Márthának s el meséli hős pásztor tetteit. Nemes egyszerűséggel mondja el, miként fejtotta meg pusztá kézzel élete kockázatásával a farkast, amely nyáját veszélyeztette. Mártha látva Pedro kedveskedését és hogy tulajdonképpen egy bátor hőssel van dolga, kételkedni kezd gonoszságában, szívében szerelem ébredzik, de isszonyodva látja, hogy szobájában gyertyavilág gyul ki, hogy Sebastianno beváltotta fenyegetését és hogy eljött, hogy a nászejt ő vele töltse el, de Mártha nem megy be kamrájába, hanem a malomban nyugszik le, hol Pedro szerelemmel csuszik lábaihoz.

Második felvonás. Nuri belép s még alva találja Márthát és Pedrot. Felkölti őket, de Mártha szívében féltékenység lép fel, miért is kiutasítja Nurit. Tomasso szemrehányást tesz az ifju asszonnak multjára, melynek Pedro lett az áldozata, mire Mártha elmeséli szomorú multját: a leányok nevetve csufolják Márthát és Pedrot, ami az ifju férjet végletekig izgatja. Mártha megkínálja férjét friss étellel, mit Pedro visszautasít s kifejezi abbéli szándékát, hogy vissza megy a hegyek közé. Mártha könyörög neki, mire kegyetlenül eltaszítja magától; ekkor Mártha megvall mindent Pedronak, jöllehet azzal a céllal, hogy ölje meg; önmagát vádolja mindenért. Pedro dühében meg is sebzí, a vér látásától összetörve, székbe roskad, bejön Sebastianno a néppel s megparancsolja Márthának, hogy táncoljon, Pedro megállítja a táncolót s megfogja kezét, hogy magával vigye, de Sebastianno dühében areul üti. Pedro neki akar rohanni, de a nép visszatartja. Tomasso lép be, ki elmondja az uraságnak, hogy jövendő apósa megérkezett, kinek összes gázságait elmondta, s hogy a házasságból semmi sem lesz. — Sebastianno kísérlete apósánál meghiusult, most szeretné Márthát vissza hódítani. Pedro párvialdára hívja gazdáját, mit az megtagad, mire dühében megfojtja őt, majd kinyitja a kaput, beszólítja a falu népet. Márthát pedig magával ragadva, viszi fel a hegyek közé. E szókkal bucsuzva: „A farkast, a bős farkast megöltem én!”

* A medikus premiérje Pénteken mutatja be a színház D'Albert világhírű operáját, amelynek címe *A hegyek alján*. Az operát Tilger Árpád karmester tanította be és Kulcsár Lajos rendezi. Az igazgatóság teljesen új díszleteket készített a darabhoz. A zenekart is egészen megerősítették, amennyiben az aradi filharmonikusok közreműködnek. A főszerepeket Wlassák Vilma, Diósy Nusi, Zalai Margit, H. Fekete Aranka, Süts Mancsi, Ferrarí, Ladiszlay, Huszár, Polgár, Herold éneklik. A hegyek alján tartalmát az alábbiakban ismertetjük:

Nandó pásztor panaszkodik Pedro társának a folytonos egyedüllét miatt, míg Pedro a magány örömeit dicséri, mert így legalább ábrándozhat, álmodozhat, s el is meséli Nandónak, hogy azt álmodta, hogy nyája a mélységbe szanaszét, ő utánuk szaladt s egy követ dobott utánuk, a kö azonban Roccabruna tavába esett, mire a tóból egy isteni nő emelkedett ki, ki minden lépését követte. Ezt az álmot Pedro arra magyarázza, hogy forró vágya teljedni fog és asszonyt kap a házhoz. Pedrot az álom annyira megzavarta, hogy most már vakon hisz neki, s hogy lássa, merről fog kedvese megjelenni, parittyájából követ hajít fel, ami éppen érkező gazdájának, Sebastianonak lábához esik. Sebastianno Tomassoval és Márival megérkezik. Sebastianno Pedrot hívja s elmondja neki, hogy azért kereste fel, hogy felajánlja neki Márta kezét, akit ő hálából férjhez akar adni. Pedro nem talál szavakat, azt hiszi, hogy mindez álmanak folytatása, s csak Tomasso téríti magához, aki közli vele, hogy az uraság az ő tanácsára választotta az egyszerű pásztort Márta férjéül. Az esküvőnek még másnap meg kell történni s Pedro tulboldogan néz jöltevője után és lesiet a völgybe.

vészeti társulás első kísérlete arra, hogy az írókat személyükben is közelhozza az ország művelt közönségéhez, annál jobban népszerűsítse és mert ezt a kísérletet a főváros legelőkelőbb írói köreiből is erős figyelemmel kísérik. Szász Zoltán előadása tudvalevőleg e hó 22-én, szerdán délután öt órákor lesz a Nemzeti Színházban. Jegyek Weisz Leó könyvkereskedésében kaphatók. (Telefon 230.)

* Elhunyt költő. Kaposvárról jelentik: A dunántúli előkelő társaságokban nagy tisztelettel körülvevett matróna, Kisfaludy Atala, néhai Szalay Károly tekintélyes ügyvéd és képviselő özvegye, ma elhunyt. A megboldogult a két Kisfaludynak unokanővére volt és mint értékes irodalmi munkás már évtizedekkel ezelőtt jó nevet biztosított magának. A múlt század hatvanas éveiben „Atala versei” címmel verskötetett is adott ki és ennek alapján a Petőfi-társaság később tagjai közé választotta. Szalay Fruzsina, neves írónő, anyját gyászolja az elhunytban.

* Hírek az Uránia-színházról. Vasárnap új műsort mutat be a legújabb mozgófénykép látványosságokból az Uránia-színház. Kilen számából áll a gazdag műsor, mely egybegyűjtötte a kinematográfia összes vonzó attrakcióit. Szűk a keret, hogy a változatos műsor minden számát külön ismertessük, elég, ha utalunk arra, hogy az új produktumok közül három kacagtató bohózatot, három drámát és három természet után készült mozgófényképet mutat be az Uránia. Olyan gazdagsága ez a szórakoztató és tanulságos látványoknak, melyhez hasonló egyetlen hasonló műintézet sem produkál. A jövő héten kerül színre a nagy sláger, az egész világon legnagyobb sikerűnek elismert tendenciózus mozgófénykép a *Leánykereskedelem* második ciklusa. Emlékeztet még az első rész elhatározó nagy sikere, ezt azonban jóval felülmúlja az izgalmas folytatás, melyet a napokban kap meg Koppenhágából az Uránia-színház.

175

— Pénteken este 8 órákor tartja meg Ysaye Eugene egyetlen aradi hangversenyét, melyre a jegyek Weisz Leó könyvkereskedésében kaphatók. Telefon 230. 6951

* Az Apolló-színház elsőrangú műsort mutat be vasárnapi előadásain. A program slágere az a nagykonceptiójú dráma, amelynek pénteki és szombati előadásával a színház igazgatósága nagy sikereket ért el. Brinken hadnagy és a kínai kalózok című kép oly nagy érdeklődést tudott kelteni az aradi közönség körében is, hogy a színház igazgatóságának vasárnapi is itt kellett tartani a hatalmas drámát. A kinematográfianak ez a megkapó drámája nagy részben a nyílt tengeren történik. Egy kínai kalóz áruhában folszókik arra a hajóra, ahol Brinken tengerésziszit szolgálatot teljesít. A kalóz megtudja, hogy Brinken hadnagy harmadmagával a szárazföldre száll. Erről értesíti a társait, akik elfogják a fiatal hadnagyot s a társaságot. Egy földalatti helyiségbe zárják, amelybe lassan beömlik a tenger vize s már-már pusztulással fenyegeti a foglyokat, mikor Brinken hadnagy legénységének tudomására jön a kalózok támadása s ágyakkal rombolják össze azt a házat, ahol a foglyok vannak elzárva, hogy megmenthessék őket. Ez különben sikerül is nekik. A dráma leginkább apró részleteiben nyújt izgalmas látványt. De nemcsak ez a nagyszabású dráma, hanem a műsor valamennyi száma eseménye a kinematográfianak A humoros képek is a legjavából valók. A kis Jancsi, akit jól ismer a közönség az Apolló-színház vászonlapjáról, ez alkalommal mint halász mutatkozik be. Annyi bájosság van ebben a kis fiúnak a játékában, hogy valósággal magával ragadja a nézőt. „Lehman, mint detektív” szintén pompás bohózat, ugyisintén „a négy lábú házasságkövető” is. Hétfőn teljesen új műsort mutat be az Apolló.

177

MULATSÁGOK.

A mai báléj.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

A farsang a naptár tanúsága szerint immár halódik. Ha azonban végignézzük a mai éj báli statisztikáját, épen az ellenkező tapasztalatra jutunk. A csörgős sipkájú Karnevál, talán bucsuzóul, megrázza varázssipkáját, s sok-sok kacagó jókedv, vidámság, pattogó zene hull ki belőle.

A mai bálakról az alábbiakban számolunk be:

(Turista-piknik.) Az iparosház nagytermében ma zajlott le a turisták nagy estélye, amelynek sikere az előbbi évek turistapiknikének hagyományos sikereivel vetekedett. Fél kilenc előtt kocsik után robogott az iparosház elé, ahol a fényes báli toalettébe öltözött hölgyeket a frakkos rendezőség egész serege fogadta. Kilenc óra tájban a nagyterem szorongásig megtelt közönséggel. Az estélyen a társadalom előkelőségei közül is sokan megjelentek. A tánc, amelynek rendezése Andor Béla szakavatott kezeibe volt letéve, kilenc órakor vette kezdetét, amikor is Gyurkovics András zenekara rázendített Pap Lajos fogorvosnak ez alkalomra írott „Turista boston“-jára. Este tizenegy órakor folyt le a tombola, amelynek fényes kiállítása és a rengeteg értékes tárgy meglepő szép képet nyújtott az izléses elrendezésben. A tombola számok elárúsítása után következett a tárgyak szétszétlása, ami után a közönség vacsorához ült.

Az estélyen, amely emelkedett hangulatban a kora reggeli órákig tartott, a rendezőség így állította össze a megjelent hölgyek névsorát:

Asszonyok: Andor Béláné, Almásy Alajosné, Angelle Mátyásné, Bruckmann Kálmáné, Busa Pálné, Balogh Zoltáné, Billich Miklósné, Blau Lipótné, Eisher Edéné, Fábrián Józsefné, Fleischer Adolfné, Gyapjas Lajosné, Grallert Rezsóné, Gartner Mártonné, Herczeg Györgyné, Hammer Vilmosné, özv. Hank József, Igaz Sándorné, Jasek Béláné, Kárász Antalné, Kubik Rezsóné, Kotsis Ferencné, Komáromi Elekne, Mayerhoffer Adolfné, Markovich Györgyné, Malek Dezsóné, Morgenstein Gyuláné, Nagy Sámuelné, özv. Németh Lajosné, Nagy Gézáné, Nagy Sándorné, Petrovszky Dezsóné, Pauzár Sándorné, Sebessy Ferencné, Staufer Károlyné, Sági Henrikné, Szabó Istvánné, Strobl Alajosné, dr. Székely Károlyné, Scheibel Vilmosné, Steinitzer Dezsóné, Stoll Károlyné, Schuld Frigyesné, Timkó Miklósné, Vig Lajosné, dr. Végh Endréné, Weisz Samuné, Weisz Vilmosné, Záray Gézáné, Záray Ödöné, Klein Józsefné, Schauer Ferencné, Zarány Gyuláné, Kállay Miksáné, Szokonyi Imréné (Zaránd.)

Leányok: Anyos nővérek Lippa, Almásy Juliska, Bruckmann Nővérek, Busa Anna, Busek Irénke, Blau Katica, Embor Magda, Fleischer Médika, Grosz Katica, Herczog Ella, Hank Alice, Igaz Irénke, Kadinczki nővérek, Kubik Ilonka, Kotsis Rózsika, Komáromi Mariska, Losonczy Mariska, Morgenstein Rózsika, Markovics Mariska, Németh Rozika, Nagy Etelka, Sebessy Rózsika, Staufer Annuska, Stoll Gizi, Urmosy Ilonka Lippa, Rudas Emma.

(Toldi bál.) Az Aradi Toldi Atlétikai Klub ma este a Fehér Keresztben pompásan sikerült bálát rendezett, amelyen a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Özv. Iritz Sándorné, Luck Aronné, özv. Sambura Jánosné, Stein Sándorné, özv. Knizse Imréné, Fruchter Sámuelné, Sipos Györgyné, Gonda Dávidné, Márton Zsigmondné (Pankota), Szabó Jánosné, Dingfelder Józsefné, Wirtz Fülöpne, Reiner Györgyné, Bayer Sándorné, Mészáros Jánosné, Fliégler Ferencné, Hidvégi Károlyné, Prohászka Ferencné, Schattlesz Gusztávné, Schäffer Józsefné, özv. Rein Adolfné, Kapovics Lászlóné, Szabó Lászlóné,

Hrabál Jánosné, Polyák Ferencné, Endrey Györgyné, Tóth Károlyné, Bartos Józsefné, Palkó Lajosné, Faragó Józsefné, Domján Lajosné, Heller Ernőné, Schrott Lajosné, özv. Robinek Antalné, Müller Zsigmondné, Mina Pálné, Diósi Józsefné, Békési Ferencné.

Leányok: Varga Mancsi, Farsang Mancsi, Szabó Viktória, Schäffer Margit, Rein Jenike, Kapovics Mariska, Szabó Mariska, Hrabál Katica, Hrabál Erzsike, Katkó Rózsika, Endrey Rózsika, Tóth Annuska, Bartos Margit, Palkó Emma, Faragó Ilonka, Domján Juliska, Biró Mariska, Heller Irma, Schrott Hajnalka, Schrott Irénke, Robinek Lujza, Müller Eszti, Mina Juliska, Diósi Mancika, Békési Juliska és Erzsike, Iritz Margit, Braun Margit, Luck Netike, Luck Jolán, Sambura Jolánka, Stein Juliska, Knizse Böske, Fruchter Terike, Sipos Margitka, Gonda Franciska, Márton Fanni és Gizike Pankota, Szabó Irénke és Jolánka, Dingfelder Margit és Gizike, Bayer Margitka, Mészáros Aranka, Fliégler Margitka, Rózsza Margitka, Hidvéghy Mariska.

(Az Acsev. futók.) ma este a Kánya-féle söresarnok termeiben jól sikerült táncmulatságot rendeztek, amelyen nagyszámu publikum jelent meg.

(Az aradi Bur-asztaltársaság) a Gambinus termében fényesen sikerült táncestélyt rendezett. A táncmulatságon igen sokan jelentek meg. A megjelent hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Grünwald Simonné, Zimmermann Jánosné, Klein Adolfné, Sashegyi Sándorné, Pestis Sándorné, Csulinszky Pálné, Genáth Lipótné, Klein Arminné, Frisch Mórné, Pardy Jánosné, Kürty Gézáné, özv. Hein Miklósné, özv. Helfer Vilmosné, Szabó Istvánné, Davidovics Lipótné, Gyimes Istvánné, Szilágyi Istvánné, Darabosné, Schneider Antalné, Deesov Gyuláné, Kligréder Vilmosné, Ficzy Józsefné, Mandl Vilmosné, Szálas Józsefné, Bözörményi Jánosné, Kovács Istvánné, Makos Gyuláné, Ritter Daniné, Lovasberényi Jakabné, Hoffmann Józsefné, Virág Dezsóné (Szeged), Weinberger Kálmáné (Brád), Weisz Hermanné (Nagyvárad), Klein Edéné, Klein Samuné (Nagyvárad), Herceg Gáborné stb.

Leányok: Bőhm nővérek, Csuhinszky Ilonka, Kiss Teréz, Nemes nővérek, Högye Julia, Genáth Böske, Bernác Ilonka, Gömör Juliska, Kocsis Teréz, Nagy Erzsike, Janicsis Annuska, Kovács Teréz, Gavrlovics Katica, Mandl Janka, Tompor Erzsike, Székely Ilonka, Kovács Ilonka, Grosz Böske, Tóth Böske, Virág nővérek (Szeged), Weinberger Katica (Brád), Frank Gizi, Weisz nővérek, Klein Vilma, Nagy Erzsébet, Dezsőffy Ete, Ficzy nővérek, Schreyer Piroska (Buttyin.)

(=) A Kürtösi iparos olvasókör, február 16-án, Kurtosön, a nagyvendéglő összes selyiségeiben, az építési alap javára zártkörű táncvigalmat rendez.

(=) A Pankotai fiatalság február hó 25-én. A Fehér-Kerezt szálloda összes termeiben zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj: személy-jegy 2 kor., család-jegy 5 kor. Kezdeté 8 és fél órakor.

(=) A szegénytanulókat segélyező egyesület báljának elszámolása. Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület vezetősége Hauser ezredesné elnöknő lakásán tegnap tartotta meg a február negyedik hangverseny estély anyagi elszámolását. Mint az elszámolásból kitűnt, az egyesület ezidei bálja nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is felülmulat az előztü estélyek sikerét. 563 korona 20 fillér kiadással szemben 4537 korona volt az összbevétel. Szóval az idei bál tiszta jövedelme 3973 korona és 80 fillér. Ez a fényes siker elsősorban az egyesület buzgó és érdemes elnöknőjét dicséri, aki megbecsülhetetlen munkásságával hozta össze a busás eredményt. Hauser ezredesné egymaga 2317 korona felülfizetést gyűjtött egybe. Az általa gyűjtött felülfizetésekről az alábbi sorok számolnak be:

Domány József 50 k, özv. dr. Verzár Gyuláné 40 k, özv. Inokai Tóth Lajosné 10 k, Steinitzer József 20 k, Schäffer Henrik 60 k, Biró Al-

bert 50 k, Biró Albertné 20 k, Széchenyi Kázmérné 10 k, báró Josika Gyuláné 10 k, báró Bánhid Antalné 40 k, Arad-Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága 50 k, Pick Ernőné 10 k, N. N. 50 k, Wodianer Albert báró (Budapest) 20 k, özv. gróf Szapary Béláné (Pozsony) 20 k, Barabás Béla dr. (Budapest) 10 k, Müller Károly 10 k, Klöbcsitzky Andorné (Guraszáda) 10 k, Wenckheim Frigyes gróf és neje (Budapest) 50 k, Walder Gyuláné 10 k, Glück Frigyes (Budapest) 20 k, Nyéky Ilona (M.-Dombegyháza) 24 k, Károlyi Gyula gróf és neje (Mácsa) 100 k, gróf Hunyady Károlyné (Soborsin) 50 k, özv. báró Wodianer Albertné (Abbázia) 20 k, özv. Jegessy Károlyné 10 k, Hatos Tivadar 2 k, özv. Fábrián Jánosné 5 k, Ottrubay Berta 10 k, Első Aradi Takarékpénztár 100 k, báró Nepcsa Elekne (Újarad) 30 k, Metianu János gör. kel. érsek (N.-Szeben) 10 k, Lonovics Gyula (Dombegyháza) 5 k, Andrényi Károly báró 50 k, Gid Sámuel 20 k, Zselenski Róbert gróf (Ötvenes) 30 k, Lukács Gyuláné 2 k, Arad-Csanádi Takarékpénztár 200 k, id. Konopy Kálmán és neje (Budapest) 20 k, özv. Gosztonyi Kálmáné (Budapest) 20 k, Holländer Ignác és Fia 10 k, Domonkos Lajos 5 k, özv. Reiniger N. S.-né 5 k, Viktoria Takarékpénztár 50 k, Laendler Aladár 5 k, Kabdebó István (Talpas), 16 k, özv. Mikolay Lajosné (Gyulavári) 10 k, Busák Józsefné 4 k, özv. Markovics Vincéné, báró Mattenloitné és Baltáné (Budapest) 8 k, Weiler Rezső és családja 10 k, özv. Andrényi Károlyné 20 k, Almásy Olivérné 20 k, Parez György 10 k, Neuman Dánielné 30 k, Kremmer József és neje 20 k, Gaudernak altábornagy (Nagy-szeben) 5 k, Prettnér Etelka 10 k, Varjassy Lajos 10 k, báró Bohus Zsigmondné (Budapest) 30 k, Steiner Ferenc és neje 20 k, Paikert Henrik (Seps-rős) 5 k, Török Árpádné (Világos) 6 k, Czárán Géza 10 k, özv. Rónai Jánosné 5 k, Éles Armin és neje 10 k, Papp I. János gör. kel. püspök 10 k, Bolezni Antal 60 k, Nyáry Vilmos 2 k, Bloch H. 5 k, Lázár Gyula 1 k, Koll Manó 10 k, Schader Mária (Kürtös) 6 k, Steiner Jakabné 20 k, Hegedüs Lászlóné 20 k, Ráth János (Budapest) 25 k, Hamsea Ágoston (Óbodrog) 10 k, Dürr Gusztáv 4 k, özv. Kabdebó Béláné 20 k, Schoór Lajosné 20 k, dr. Heitz Nándorné 10 k, Glück Károly 10 k, Aradi Központi Takarékpénztár 50 k, Aradmegyei Takarékpénztár 100 k, Lócs Rezsóné 20 k, Baross Ferenc dr. 10 k, özv. Mocsonyi Jenőné (Budapest) 20 k, Mocsonyi Antal (Budapest) 20 k, Jakobffy Andorné (Dombegyháza) 2 k, Adler Andor 10 k, Lengyel Testvérek 3 k, Velich József (Jószáshely) 4 k, ifj. Konopy Kálmán (Ódvos) 10 k, id. Purgly János 20 k, özv. Salamon Samuné 10 k, Aradi Ipar- és Népbank 30 k, Lakatos Ottó dr. 10 k, Dobiáschi József 10 k, Róka Józsefné 4 k, Deutsch Testvérek 10 k, Dániel Kálmán 10 k, Haberoeger Györgyné 10 k, Such Ferencné 10 k, Villamossági Részvénytársaság (Arad) 20 k, Lusztig Arminné 20 k, Kövér Béláné 10 k, Hazai Első Takarékpénztár (Budapest) 20 k, Aradi Polgári Takarékpénztár 30 k, Kövér Márton 40 k, Appel János báró 10 k, Dániel Péter 1 k, Hermann Gyuláné 10 k, Bogdánffy Jolán 1 k, Mülek Lajos dr. 10 k.

A pénztárnál és az egyesület tagjai által gyűjtött felülfizetések ezek:

Vágvölgyi Lajos dr. 5 k, Institóris Kálmán 5 k, Gellényi Ernő 5 k, Braun Gusztáv 50 k, id. Kristóry János 4 k, Löwinger Miksa dr. 5 k, Tisch Mór dr. 5 k, Stankovits Miklós üzletv. 10 k, Allersdorfer Julián 4 k, N. N. 1 k, Gutzjahr Mihály 20 k, Heinrich Sándor 20 k, Varjassy Árpád 8 k, ifj. Hász Antal 18 k, Seidner Bernát és neje 10 k, Csiky Tivadar dr. 5 k, id. Hász Antal 14 k, Hansu Nestor 5 k, Laczy Gyula 8 k, Hanthó Sándor dr. 18 k, Geller Izidorné 5 k.

A felülfizetésekért a segélyezett szegénygyermek nevében hálás köszönetet mond ezton Hauser ezredesné elnöknő. Ugyazintén köszönetét fejezi ki Hauser ezredesné mindazoknak, akik az estély sikere érdekében tevékenykedtek. Így Hegedüs Lászlóné, Steiner Jakabné, Kintzig Gézáné, Lusztig Arminné és Szalay Antalné védasszonyoknak, akik értékes munkatársai voltak Hauser ezredesnének. Továbbá hálás köszönetét fejezi ki az elnöknő Unger Mór zenetanárnak, aki teljesen díjtalanul betanította a zeneszámokat, ő maga is szerepelt a rendezésből is tevékeny részt kért. H. Harmat Józsnak és Novák Irénnek, mert az elfadott vigjáték betanítása körül fáradoztak, Reinhart Gyulának, mert díjtalanul disztette fel a podiumot, Drescher Gizellának, Kris-

tyóry Jánosnének és Réthy Viktornak, mert az estélyen a pénztárnál dolgoztak, Klein Mór cégnek, mert ingyen árusította a jegyeket, az estély valamennyi szereplőjének, mert fölléptükkel nagyban elősegítették úgy az erkölcsi, mint az anyagi sikert, Czédly Gyulának és Salacz Bélának, mert a rendezés körül segédkeztek s Hatos Tivadarnak, mert díjtalanul művészies táncrendet festett, stb.

VÁDIRAT

a Dörner-gyár halottai miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad február 18.

Néhány hónappal ezelőtt robbanás történt az aradi Dobiáschi és Dörner-féle haloxylin-gyárban. A robbanás következtében két munkás meghalt. A hatóság természetesen vizsgálatot indított, de hogy mi volt az oka a detonációnak, azt nem tudták megállapítani. Az aradi királyi ügyészség most vádiratot készített a gyár két tulajdonosa ellen. A védő kifogásokat adott be s valószínű is, hogy a vádtanács megszünteti az eljárást, mert a gyárban a munkásvédelmi intézkedéseket mindig pontosan megszokták tartani.

(Az ügyészség vádja)

A vádirat szó szerint a következő:

Szabadlábán lévő I. Dörner János 35 éves róm. kat., nős, és II. Dörner Emil 33 éves, róm. kat. nős, gyáros aradi lakosok ellen vádat emelek a Btkv. 290. §-ába ütköző s a Btkv. 291. §. szerint büntetendő kétféle emberölés vétségé miatt,

mert:

mint a Dobiáschi J. és Dörner testvérek cég a att Aradon üzemben lévő haloxylin gyár vezetői az ezen hivatásukban való azon mulasztásuk által, hogy a gyári munkásokat impregnált és a tűz behatásának ellent álló anyagból készült öltönyökkel el nem látták, jöllehet erre Arad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatalának, mint I. foku iparhatóságnak végzése szerint kötelezve voltak, okozóivá váltak annak, hogy az általuk vezetett fenti gyárban Aradon, 1910. évi október hó 27-én történt robbanás alkalmával a robbanás színhelyén lévő Vékony Julia és Szmutni Lajosné munkások meggyulladt ruhájuktól oly súlyos égési sebeket szenvedtek, hogy azok folytán haláluk következett be.

Indokok: A nyomozat adatai szerint az Aradon az alsómaros tájon „Dobiáschi J. és Dörner testvérek” cég alatt üzemben lévő haloxylin (robbanáspor) gyárban 1910. évi október hó 27-én a patron présteremben meg nem állapítható okból löpor robbanás történt. E robbanás következtében az ezen teremben tartozkodó Vékony Julia és Szmutni Lajosné munkások ruhája meggyulladt, minek folytán a nevezettek oly súlyos égési sebeket szenvedtek, hogy azok következtében Vékony Julia 1910. évi november 25-én, Szmutni Lajosné pedig 1910. november 1-én meghaltak.

A boncoló orvosok véleménye szerint a halál mindkét esetben a nagyfoku égési sebek következtében jött létre, mely égési sebek oly minőségűek voltak, hogy halál azoknak szükségképeni folyamánya volt. Hogy a robbanás mitől állott be, az a nyomozás során kideríthető nem volt. Az ugyan megállapítást nyert, hogy a töltenyadagoló tölcésér a robbanás előtti időben szerkezeti hibában szenvedett, akadozott többszöri igazításra szorult s hogy pár órával a robbanás előtt is igazításra szorult, a szakértők azonban nem a gép ezen szerkezeti okában látják a robbanás okát, hanem más, előttiük ismeretlen okban.

Nézetünk szerint abban, hogy a sajtolandó robbanó por anyagba valami szilárd test, például: szegszilánkocska, porkvareszem, vagy habarós részlet került s az erre gyakorolt nyomás vagy surlódás szikrát, vagy oly magas hőfokot válthat ki, amely gyulladást s ez által robbanást idézett elő.

A nyomozás során megállapított, hogy a gyár vezető Dörner János és Dörner Emil gyanúsítottak a gyár részbeni tulajdonosai voltak.

Megállapított továbbá az is, hogy a munkások akinek ruhája a robbanás folytán meggyulladt, nem voltak impregnált és a tűz hatásának ellentálló anyagból készült öltönyökkel ellátva, jöllehet erre a gyár vezetői Arad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatalának mint I. foku iparhatóságnak 7267—1896 rk. szám alatt kiadott végzésének 29. pontja szerint szigorúan kötelezve voltak.

A nyomozás adataiból tényként megállapítható az is, hogy az elhaltak a halált okozó égési sérüléseket ruháik meggyulladására következtében szenvedték s hogyha impregnált s a tűz behatásának ellentálló ruhákkal lettek volna felszerelve, amint a szabályzat szerint fel kellett volna szerelve lenniök, akkor ruházatok meg nem gyulladhatott volna és úgy a halálos égési sebeket nem szenvedték volna. Ezekből pedig kétségen kívül megállapítható az is, hogy gyanúsítottak, kiknek, mint gyárvezetőknek, elsőrendű kötelességük lett volna a 7267—rk. 1896. számú végzésben foglalt szabályokat — figyelemmel üzletük veszélyes voltára is — a legszigorúbban betartani, a fenti hivatásukban való ezen mulasztásuk által okozói voltak a fentebb nevezett két munkás halálának: vagyis mulasztásuk azok halálával szoros okozati összefüggésben áll.

Ezen mulasztásuk tehát tekintettel az elhalt munkások számára, kétféle büntetésre a Btkv. 290. §-ába ütköző s a 291. §. a szerint büntetendő emberölés vétségének minden ismérveit kimeríti, miért is ellenük e miatt kellett vádat emelnem.

Gyanúsítottak beismerik, hogy a munkásokat a fentebb jelzett szabályzatban előírt impregnált s a tűz behatásának ellentálló ruházzal nem látták el, azzal védekeznek azonban, hogy a fenti szabályzat már elévült, az csak a zuzdákra vonatkozik s ők időközben modernbb gépekkel látták el üzemüket.

E védekezésük azonban figyelembe nem vehető, mert egyrészt a hatóság által az üzemvezetés körüli személybiztonság megóvására kiadott szabályzat mindaddig érvényes és pontosan betartandó, amíg ezek a szabályzatok hatályon kívül nem helyeztetnek, vagy más szabályzat által nem helyettesítetnek, — azt pedig gyanúsítottak sem állapítják, hogy a fenti szabályzatok hatályon kívül helyeztettek, vagy más szabályzatok által helyettesítetnek volna; másrészt pedig a robbanó anyaggal dolgozó olyan szerkezetű gépeknél, amelyeknél, amint az a szakértők eskü alatti véleményükben egybehangzóan állapítják: „egy porszemkvarcz” előidézheti a robbanást az élet biztonság megóvására kiadott rendeletek és szabályok nem csak figyelmen kívül nem hagyhatók, hanem fokozottabb mértékben betartandók. Arad, 1911. január 24-én. Pogonyi Nándor sk. kir. ügyész.

(A védő kifogásai.)

A vádirat ellen Krenner Zoltán dr. ügyvéd, mint Dörner János és Emil védője kifogásokat nyújtott be a vádtanácsnak, amelyben kéri a büntető eljárás megszüntetését, mert a főkapitány ama szabályrendelete, amelynek be nem tartásával vádolja az ügyészség a Dörner testvérek, az 1903-ban már működésén kívül helyezett robbanó porzuzókra vonatkozott. A Dörner gyár ugyanis épen a munkások életbiztonságának megóvása végett modern gépekkel szerelte fel a gyárat és kiselejtezte az tűz behatásának ellent nem álló impregnált rulókat, a világhírű Krupp-gyár mintájára; e gyár híres védelmi berendezéséről s az e gyárban évek hosszú során át folytatott kísérletezések szükségessé tették a munkásokra nézve nagy veszélyt magában foglaló impregnált rulóknak kiküszöbölését.

A Dörner gyárban különben a baleset után az iparfelügyelőség szigorú vizsgálatot tartott a vizsgálóbíró közreműködésével s ekkor az iparfelügyelő és a biztosító és védőberendezések kifogástalan voltát bizonyította, miért is valószínű, hogy a vádtanács is az eljárást hamarosan meg fogja szüntetni a Dörner Testvérek ellen.

A KASZINÓ-BÁL.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

Mikor ma délután Capdebó Géza tábornoktól, a kaszinó igazgatójától egyetmást megakartunk tudakolni a mai bálról, az öreg ur kedvesen mosolygott:

— Sajnálom, de nem tudok felvilágosítást adni. Szégyenlem ugyan, mert hiszen én volnék a kaszinó igazgatója vagy mi, de be kell vallanom az igazat, magam se tudom, hogy lesz, mint lesz. A fiatalok vették kezükbe a rendezést és engem teljesen eltiltottak a beavatkozástól. Azt mondják, meg akarnak lepni velem. Estére majd kiderül, hogy sikerült a megjelentetés?

Tökéletesen sikerült. A fiatalok derekasán kitétek magukért és olyan estélyt rendeztek, hogy ezt arany betűkkel fogják feljegyezni a kaszinó évkönyveiben. Nem kimélték se költséget, se fáradságot. Az ezeregyéjszaka álmának minden színe ott pompázott, ragyogott a központi szálló termeiben, a buja szépségű keleti szönyegekben, a virágok és pálmák százaiban a gyönyörű leány és asszonsereg mosolyában, a csillogó bál toaettekben, a mesés fényű butonok és kollierek szikrázó ragyogásában.

A ma esti mulatságra a rendezőség a „Központi Szálló” termeit teljesen átalakította, a bejáratot jácint és tulipán cserepek százai tették elevenné és színessé. A nagyterem északi végén pálmákból és más délszaki növényekből alakított hatalmas grup zöldelt, mely előtt a védőknök részére feldiszitett karszékeket helyeztek el. A fal mentén mindenütt sötét oleanderfák állottak, a karzaton pedig illatos fenyők sorakoztak. És mindenütt a falakon, a palma-grup előtt, a karzaton, a kártyaszobában és a cukrászdában a keleti szönyegek százai fantasztikus szingazdaságukkal, selymes buja fényükkel tették eléggé intimmé a nagytermet, melyet a villanyesillárok enyhe ragyogással szórtak be.

Kilenc óra volt, amikor az első kocsis megállott a Salacz-utcai bejáró előtt, ahol frakkos rendező-gárda fogadta a hölgyeket és bevezette őket a cukrászdába, ahol kényelmes fotelék és pamlagok váraoztak rájuk. Fél tíz után együtt volt az egész diszes társaság és Radics Béla, akit bandájával Budapestről hozatott le a kaszinó, rákezdet a „Valse de Someille”-re és a fénylő, illatos tánc terem édes zsongású keringő dallamokkal telt meg. A táncrend a következő volt:

Szünet előtt:

Boston
Négyes
Csárdás
Boston

Szünet után:

Csárdás
Boston
II. Négyes
Csárdás

Éjfélkor gazdag lakomát adott a kaszinó, amelyen Capdebó tábornok megemlékezett az ötven éves jubileumról és a hölgyekre üritette poharát. Szupé után ismét táncolni kezdtek. A tánc a reggeli órákig eltartott.

A fényesen sikerül mulatságon Arad és a környék társadalmi előkelőségei teljes számban jelentek meg. Általános sajnálkozást keltett a bál egyik védőkének Urbán Iván főispánnak távolléte, akit betegsége akadályozott meg a részvételben.

A bálon a következő notabilitásokat jegeztük fel:

Capdebo Géza ny. tábornok, Bánhidny Antal báró, Bélafalvi Fekete Miklós tábornok, Bréda Viktor gróf, Solymossy Lajos báró, Bohus Lajos báró, lovag Woraffka Tivadar ezredes, Barbini Sándor ezredes, Lakatos Ottó mi-

norita renfőnök, Csernovits Diodor dr. miniszteri osztálytanácsos, Fábry Sándor dr. az Acsev. vezérigazgatója, Dadányi Lajos nyugalmazott testőrőrnagy, Boeriu alezredes, Hauser őrnagy, Róka József kir. pénzügyigazgató, Mülek Lajos dr. kir. közjegyző, Melzer Iván dr. volt országgyűlési képviselő, Friebeisz Miklós, Urbán Péter, Vásárhelyi József, Purgly Emil, Vásárhelyi Dezső, Vásárhelyi László, Sármezey Endre, Zerkovitz Rudolf, Kintzig János, Dittfurth Nándor báró, Barkassy Kálmán, Tisch Mór dr. főorvos, Czárán Géza stb.

A jelenvöll hölgyek névsora érkezésük sorrendjében a következő:

Hauser ezredesné, Bréda Viktor grófné, Friebeisz Miklósné, Fekete Miklósné, Báró Soly-mossy Márta és Irisz, Gottesmann szádassné, Urbán Péterné, Nyéky Ilona, Sármezey Irma, özv. Boros Bébiné, Csernovics Mimi és Elma, Vásárhelyi Józsefné, Szentiványi Stéfi, Báró Bánhidya Antalné, Boros Emma, Vásárhelyi Lili, Damaszkín Cibi, Purgly Emilné, Vásárhelyi Dezsőné, Sármezey Endréné, Vásárhelyi Lászlóné, Zerkovitz Rezsőné, Fábry Sándorné, Fábry Nóra, Kintzig Jánosné, Vásárhelyi Jánosné, ifj. Vásárhelyi Lászlóné, Woroffka Tivadarné, Czima Helén, Antalffy Endréné, Issekutz Lászlóné, Domány Jánosné, özv. Kugler Istvánné, Dániel Kamilla és Ilonka, Kabdebó Jánosné, Králito Lajos dr.-né, Hofbauer Sándorné, Hofbauer Elma, Monti nővérek, Elemér Margit (Kisjenő), Szudy Elemérné, Lukácsy Miklósné, Laczay Endréné, Reicher Károlyné, Reicher Pepe, Farkas Sándorné, Schauer Eszti, Baross Boriska, Sármezey Mici és Nuci, Vertán Oszkárné, Vertán Sári, Mülek Lajosné, Pozsgay Istvánné, Szalay Antalné, Szalay Ilonka, báró Dittfurth Nándorné, Dittfurth nővérek, Czárán Gézáné, Czárán Titi, Ipolyi-Keller Ivánné, Kovacsich Magda, Kövér Margit, Tisch Mór dr. né, Nachtnébel Odónné, Nachtnébel Böske, Szalay Imréné, özv. Vertán Lukácsné, Madarász Sári (Budapest), Barkassy Kálmánné, Barkassy Margit, dr. Ceiky Odónné, Götz Elfrida (Budapest.)

Külön dicsérettel kell megemlékeznünk azokról, akik a termék dekorációját végezték és pedig a *Lengyel* cégről, amely a butorokat szállította, a *Domán* Sándor cégről, amely a szőnyegdiszítéseket végezte kiváló ízléssel és hozzáértéssel a városi kertészetről, amely a növényeket bocsátotta a kaszinó rendelkezésére és *Rónai* A. Jánosról a „Központi Szálló” agilis tulajdonosáról.

SPORT.

+ A „Magyar Athletikai Szövetség” dél-magyarországi kerületi bizottsága február 19-én, vasárnap d. e. 11 órakor Aradon, a Fehér Kereszt kávéház külön termében tartja meg V-ik évi rendes közgyűlését. Az ülés tárgyai: Elnöki megnyitó. Előadói jelentés 1910. évről. Folyó ügyek. Kerületi székhely kijelölése és a tisztikar megválasztása 1911. évre. Indítványok.

+ Az „Aradi Posta és Távirida Tisztviselők Spó tegegyülete” átalakuló közgyűlése. Tegnap este tartotta az A. P. S. E. rendkívüli közgyűlését, melynek tárgya az egyesület címenek és az alapszabályok megfelelő megváltoztatása, illetve módosítása, továbbá a tisztikar megválasztása. Rendkívül nagy fontossággal bír nemcsak az egyesület, hanem egész Arad sportéletére ez az átalakulás, melynek szükséges voltát az egyesület vezetősége már régen érezte, de a körülmények nem engedték meg a restaurációt. E kiváló eredményeket felmutatni tudó egyesületet eddigi szűk kereteiben megtartani, a természetes fejlődés ok nélküli megakadályozása lett volna. Nagy jelentőséggel bír az egyesületre nézve, hogy elnökévé sikerült *Ipolyi-Keller* Iván gazdasági egyesületi vezérigazgatót megnyernie, akinek nem csak előkelő társadalmi állása, hanem kiváló egyéni tulajdonai biztosítják az egyesület helyes irányban való fejlesztését. *Ipolyi-Keller* Iván kora fiatalsága óta működő sportember. Művelte a sport több ágát, úgy a futó, kerékpár, lóverseny, korcsolya- és vívó sportot. Mindezek csak azt bizonyítják, hogy mily szerencsés volt a sportegyesület választása. Lelkesen ünnepelte a közgyűlés *Balogh*

István posta és távirida főtisztet, a pályaudvari posta főnökét, aki hosszú időközön keresztül volt az egyesület elnöke és a kinek kiváló érdemei vannak az egyesület fennállása és fejlesztése körül. Az egyesület halálát kifejezendő, örökös tiszteletbeli elnökévé választotta. Az új tisztikar a következőképpen alakult meg: Elnök: *Ipolyi-Keller* Iván. Alelnökök: *Groszmuk* József, *Schulde* Frigyes. Igazgató: *Fritz* Zsigmond. Titkár: *Törökfalvi* Dezső. Jegyző: *Gugi* Zoltán. Ügyész: *Vadász* Armánd dr. Orvos: *Hecht* Arnold dr. Gazda: *Denhof* Sándor. Pénztáros: *Fritz* Béla. Ellenőr: *Erdélyi* Ferenc. Szertáros: *Zalay* Sándor. Művezető: *Balázs* József, ezenkívül 20 választmányi rendes és 5 póttag.

HIREK.

A családi sirbolt titka.

— Halottrablás és kegyelet. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 19.

Pancsováról jelentik: A városban egyébről sem beszélnek, mint egy érdekes halottrablásról.

Hertelendfalván volt valamikor a *Sólyom-család* nagy kiterjedésű birtoka. A család azonban elszegényedett és kihalt, csak két testvér maradt itt: *Géza* és *Mariska*. A férfi, aki most 35 esztendő, francia és német leckeórát adásából tengődik Pancsován, ahol a nálánál idősebb hajadon nővérét is eltartotta. Mostanában, hogy *Mariska* meghalt, mindenki csodálkozott rajta, hogy a teljesen vagyontalan *Sólyom Géza* olyan temetést rendeztetett a pancsovai *Piclás* temetőbe vállalat által, amelyet csak a főispán rendeztet.

A rejtély azonban hamarosan megoldódott. A pancsovai ügyészség a napokban a *Hertelendfalvai* csendőrséget arról értesítette, hogy vannak tanúk, akik látták, hogy a *Sólyom-család* sirboltját nyomban *Sólyom Mariska* halála után valaki kinyitotta. Huzamosabb ideig tartózkodott ott, azután izgatottan távozott. A személyleírás teljesen ráillett *Sólyom Gézára*. A hatóság megállapította, hogy a sirboltban halottrablás történt. Az egyik halottat, akit még a granicsár-időkben temettek oda, megfosztottak dus ékszereitől.

A vizsgálóbíró maga elé idézte *Sólyom Gézát*, aki nyomban bevallotta, hogy igenis ő, akinek rendelkezési joga van a sirbolt fölött, vitte el a halott ékszereit. A saját céljaira azonban a drágaságokból egy krajcárt nem használt föl, mindent a temetésre költött. Nem akarta, hogy a nővérét olyan szegényesen, mint egy koldus hulláját vigyék az ősök tetemei mellé.

Kihallgatása után *Sólyom Gézát* szabadon bocsátották, az eljárást azonban folytatják ellene.

— Időjárás. E hó 19-én az időjárás: változékony, szeles, sok helyütt csapadék, enyhe.

— Megkezdik a kulturpalota építését. A tancs ma tartott ülésén utasította a mérnöki hivatalt, hogy a jövő hét folyamán jelölje ki a *Baross* parkban a kulturpalota helyét, a gazdasági tanácsnokot pedig, hogy a fákat válassza ki.

— József főherceg a szegényeknek. A torontalmegyei Kiszomborból írják: Kellemes meglepetés érte *Borzecky* Ella urnőt, aki évekket ezelőtt saját költségén menházat építtetett az elagott ésmunkaképtelen polgároknak. Teljesen ingyen kapnak itt elátást a nyomorék, s elpusztult öregek. Ennek az intézménynek most *József főherceg* 500 koronát küldött, meleg hangu levél kíséretében.

— Pénzügyi közgyűlés. Az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár e hónap 19-én délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését.

— A német kamatláb. *Berlinből* táviratozók: A birodalmi bank a leszámítolási kamatlábat $4\frac{1}{2}\%$ -ról 4% -ra, a lombard-kamatlábát pedig $5\frac{1}{2}\%$ -ról 5% -ra szállította le.

— Az új üzletvezetőségek. *Szabadka* város főispánja, *Purgly* Sándor kijelentette, hogy a legközelebb felállítandó üzletvezetőségek egyike Pécsre, másika Szabadkára kerül. Szabadka és Temesvár között a stratégiai szempont miatt a hadügyi kormány döntött *Szabadka javára*.

— Százerek jótékonycélra. *Szegedről* jelentik: Most bontották fel *Herzl* Fülöpnek, *Herzl* Manó dr. orvos-tanár elhunyt atyjának végrendeletét, mely szerint a hagyatékok összege 615 ezer korona. Ebből *Popper* Mórné 200 ezer az elhunyt öt unokája összesen 110 ezer koronát kap, a többi pénz pedig a szegedi főgimnáziumnak, jótékony egyesületeknek és emberbarát intézményeknek jut.

— Megenyhült időjárás. A hetek óta tartó hideg időjárás ma hirtelen enyhébbre fordult. A hőmérséklet délelőtt négy fok melegeget mutatott, majd megeredt az eső. A meteorológiai intézet jelentése szerint borult, enyhe, szeles idő várható.

— Katonaszabadítás nagyban. A délvidéki sorozóbizottság néhány év óta feltűnt, hogy a a legdalásabb legények alkalmatlanoknak bizonyultak, mert nagyot hallottak, sőt olykor süketek voltak. Különösen sok volt a nagyot halló és süket legény a zsebelyi járásban, a melynek csendőrpáncsnoka *Mikovicz* Endre erélyes nyomozást indított, amely azonban hosszú ideig nem vezetett eredményre. A járás-örmester a nyomozás eredménytelenségéről jelentést tett a honvédelmi- és belügyminiszteriumban. A belügyminiszter a jelentés alapján a budapesti rendőrkapitánytól két detektivet kért, akik a járásörmesterrel együtt egy hónapig nyomoztak míg a furesa epidemia titkát felderítették. Megállapították, hogy *Szobotin* Cvetó mzsori kovácsmester rendszeresen foglalkozik a katonaszabadítással és ügynökei az egész délvidéket behálózzák. *Szobotin* a pacienseinek a *dobhártyáját szakította át kötötüvel* úgy, hogy a legtöbbjük megsüketült. A katonaszabadítót és több ügynökét letartóztatták, a kiszabadult legények ellen pedig megindították az eljárást.

— Hol van a plébános? A kalocsai egyházmegyének különös eseménye van: *Angyal* Albert plébános hetekkel ezelőtt nyomtalanul eltűnt plébániájáról. *Angyal* főtisztelendőt előzőleg felfüggesztették papi jogainak gyakorlásától és berendelték Kalocsára szentgyakorlatra. Kalocsán sokáig várták a plébánost, aki nem jelentkezett. Most *Kleiner* Lajos káptalani helynök pásztorlevelében körözi az eltűnt plébánost. A pásztorlevelében ez a szigorú utasítás van számára: „A szökevény *Angyal* Albertet felhívom, hogy Kalocsára rögtön visszatérjen.” *Angyal* Albert erre a kemény felhívásra se jelent meg Kalocsán.

— Házasság. Fényes esküvő volt ma Aradon. Nagy Lajos bankellenőr kötött házasságot *Bedeus* Zelmával, *Bedeus* Károly báró bájos leányával. Esküvő után lakoma volt a Központi szálló éttermében.

Moravék István bankhivatalnok ma kötött házasságot *Medveczky* Etelkával.

— A Társadalom Tudományi Társaságból. A társaság elnöksége közli, hogy *Szabó* Frigyes dr. felolvasásának utolsó részét mint eredetileg tervezték, nem vasárnap 19-én, hanem egy később meghatározandó napon fogja megtartani.

— **Miniszter az újságírók karzatán.** *Budapestről* jelentik: Kedélyes jelenet központjába került ma Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter. a képviselőházban. Névszerinti szava-ás unatkozta a t. Ház tagjait és eme cseppet sem mulatságos esemény közben valaki az elfogadó terembe kérette Hieronymi minisztert. A magyar parlament palotája valóságos labirintus és kalauz nélkül még a fiatal honatyák is eltévednek benne. Azt azonban nem tételezhető fel a világhírű palota építője, hogy olyan régi ismerője az utvesztőknek, mint a kereskedelmi miniszter, szintén ajtót téveszt és a saját fogadó szobája helyett az *újságírók karzatára toppanna.* Mégis megtörtént. Hogy, hogy nem, ezt senki sem tudja, de a miniszter lépett egyet, lépett kettőt és már az újságíró karzaton volt, még pedig a jobb oldalon. Nagyon bámultak az előkelő látogató megjelenésén a karzat megszólói és tiszteletteljes üdvözléssel ülésel kínálták meg ő ekszellenciáját.

— Ha már itt vagyok — mondotta a miniszter, — nem akarom elvinni az urak álmát, leülök.

És így is esolekedett.

Lent a teremben folyt a szavazás. A jegyző a miniszter nevét kiáltotta:

— Igen — válaszolt a miniszter.

Alig hangzott el a koruanypárti ajkokon megszokott szó, egyszerre csak harsány éljenzés csap a meg a miniszter föléit.

— Éljen Hieronymi — zug az ellenzők.

Meglepetve szegzi fel a fejét az ősz államférfi, aki nagy népszerűsége dacára sem szokott hozzá az ellenzéki éljenzéshez.

— Azt a jégenkopogóját — szolt a következő pillanatban az újságírókhoz — no én most jól megcsináltam. Igennel szavaztam a Tóth János javaslatára. El is futok innen, mert ha sokáig itt leszek, nagyobb bajok is keletkezhetnek.

A sajtó munkásainak éljenzése közben hagyta el a karzatot.

— **Ethalasztják a sorozást.** Az ellenzék indokolatlan magatartása miatt hos-zura nyult bankvitának már is meg vannak a következő ményei: az újoncjavasl. t. em tárgyalható le márciusig és így ismét halasztást fognak szenvedni a katonasállítások az egész országban éppen úgy, mint a múlt év folyamán. A hadkiegészítő parancsnokság a törvényhatóságokkal egyet-értve, megállapították a sorozóbizottságok a zási munkatervét, amely azonban az obstrukciós vita miatt vízbe esett. A honvédelmi miniszter re deletet küldött a vármegyékhez, amelyben új utazási és működési terv készítésére szólítja föl az alispánokat. A sorozások tehát egy hónapi halasztást szenvednek, mert március elseje helyett csak áprilisban kezdi meg a sorozó bizottság a működését. A katonasállítást május végén fejezik be.

— **Eljegyzés.** Gugi Zoltán aradi posta és távirtda tiszt eljegyezte Tóth Gizella községi tanítónőt, özv. Tóth Sándorné urnő kedves leányát.

— **Birtokvétel.** Gróf Károlyi Gyuláné, szül. Károlyi Melinda grófnő megvette a gróf Károlyi Imre-féle Nyirbátor határában fekvő, ugynevezett Aradványi 2118 kat. hold területű uradalmat 1,350.000 koronáért.

— **Eltűnt e-mebajos.** Tarnóczy Józsefné, szül. Gulyás Mari nagykamarási elmebajos nő Kevermes községből, ahol testvérénél Kis Józsefnél látogatóban volt, február hó 14-én eltávozott s azóta Nagykamarás községben lakó hozzátartozóihoz nem tért vissza. *Személyleírása:* 30 éves, r. kath. vallású, magas termetű, hosszas arcu, haja, szemöldöke szőke, fogai épek, orra, szája rendes. ruházata: zöldes szövetruha zöld kendő, piros harisnya, fekete félcipő. Felkéretnek az összes hatóságok, hogy feltalálás esetén Nagykamarás községet azonnal értesíteni s a körözött nőt Nagykamarás községre szállítani sziveskedjenek.

— **A meggyilkolt őrmester.** *Budapestről* jelentik: A meggyilkolt Gram zenészőrmester ügye sokkal érdekesebb, mint eleinte hitték. Most kiderül, hogy ez a gyilkosság hasonlatos a Hofrichter-ügyhöz. Megállapították, hogy aki Gramot meggyilkolta, *Hudek Bogumil*, a ranglétrán a megölt ember után következett. Ugylátszik azért ölte meg, hogy az állását elnyerje.

— **Letartóztatott pénzhamisítók** című mai cikkünkre vonatkozólag azt közlik velünk, hogy Krizsán János nem főmolaár, hanem malom-munkás. Egyébként Krizsán le van tartóztatva és az aradi ügyészség foglázában ül.

— **Nagyon sokféle hashajtó van,** de ezek között nagyon kevés, mely az orvosok részéről követelt minden kívánalomnak teljesen megfelel. Ilyen a természetadta **Ferencz József keserűvíz,** melynek számos vegyi-vizsgálata bebizonyította, hogy sőtartalma az ősz-keserűvizek közt a legnagyobb. Kénsavas nátron és kénsavas magnesium tartalma jóval több s éppen ez a két só gyakorol első sorban jótékony hatást a belekre. Azokra nézve, akik megzavart emésztésük miatt folytonosan kénytelenek hashajószereket használni, az igazi **Ferencz József-keserűvíz** valóságos jótétemény. Hatása enyhe de megbízható és hosszabb használatnál sem marad el soha. Kapható a fűszerkereskedésekben és gyógytárakban. 24—VI.

— **Siketnémák szervezkedjétek!** Ha jól tudjuk: a maga nemében első a Tatrától az Adriáig az a mozgalom, amely most Nagyváradon megindult. A siketnémák szervezkednek. Huszonkét aláírással ellátott kérvényt adtak be **Gerő Ármán főispán**hoz s ebben engedélyt kérnek arra, hogy vasárnap d. u. 3 órakor szervezkedő gyűlést tarthassanak. Hogy mi a szervezkedés célja, ezt elmondja a következő felhívás:

Kedves testvéreink! Minden munkabíró embernek kivétel nélkül megfelelő jogai és kötelességei vannak a mai társadalomban, így a siketnémáknak is: a kölcsönhatás, rend- és vagyonbiztonság szempontjából ez egészen természetes! A társadalomnak előrendű kötelessége, hogy lehetőleg csökkentsen a közkölségen eltartandó hasznavehetetlen emberek számát. — Mindenekből, tehát a testi fogyatékosokból többé kevésbé hasznos, munkás tagot neveljen a maga számára. Önként következik, hogy a társadalmi gépezetnek mindenki hasznos tagja lehet, aki alkalmazkodik a társadalmi törvényekhez. Igyekeznie kell, hogy valamely munkakört tehetségéhez képest felismeretesen betöltsön. Mi siketnémák a hallás hiányából folyó néma fogyatékoság kivételével általában véve ugyanazokkal az erkölcsi, testi és szellemi képességekkel vagyunk felruházva, mint épérzékű embertársaink. Hogy azt bebizonyítsuk embertársaink előtt, cselekvésre hívunk fel benneteket, mert a jajaáltásokkal és szeretlen hangu panaszokkal cél el nem érünk. Minden siketnéma, aki iskolát végzett keresse fel azokat a szülőket kiknek siketnéma gyermekük van, bírjuk rá, hogy a hatóságot vegyék igénybe: gyermeküknek valamely intézetbe való felvételét céljából. A tanulatlan felnőtt siketnémát pedig fogadjuk szívesen magunk körébe. Oktassuk, barátkozunk vele; ezzel elvonjuk őt az erkölcslen korcsmázástól és kártyázástól. Ilyen célt tűzzünk ki magunk elé, azért jöttünk össze, hogy ezt meg is valósítsuk. Tegyük komolyan és lankadatlan kitartással köteleseinket, hogy a polgári jogok élvezésére is méltók és érdemek lehessünk. Tömörüljünk itt Nagyváradon közös érdekeink megvédésére és estvéreink támogatására. Nagyvárad jó érzéssel bírő és művelt társadalmá és nagyérdemű hatósága bizonyára rokonszenvenvel fogadja majd egyesülésünket. Azt pedig csak úgy érhetjük el, ha minden itt lakó siketnéma a kifejtett programunknak lelkes és kitartó — katonája lesz! „Magból nő meg a cserje és mákból lesz az erős tölgy” — mondja egy bölcs. Nagyvárad. 1911 február hó. Az egybehívók.

— **Versenyző milliárdosok.** New-Yorkból írják: A dolárok millióinak játékos háboruja tört ki a világnak talán két leggazdagabb embere: Andrew Carnegie és John D. Rockefeller között.

— Nem akarok gazdagon meghalni! — ez a Carnegie csatakiáltása, amire Rockefeller így felel:

— Engem senki sem fog megszégyeníteni!

Kedves, barátságos vetélkedése ez a pittsburgi acélkirálynak a cleveandi olajkirályival, hogy eldöntés: melyikük képes élte folyamán több pénzt kiosztani. Jelenleg Carnegie vezet, minegy ötmillió dollárral, de senki sem tudja, hogy melyik pillanatban tör elő Rockefeller néhány újabb millióval, hogy magához ragadja a vezetést, amit egyikük sem tarthat már sokáig a kezében. Egy amerikai lap most kimutatta a két milliárdos adomány-versenyének eredményét, amely a következő:

Carnegie adományai. Könyvtárak 52,000,000 dollár. Nyugdíjalap 15,000,000. Carnegie Institute, Pittsburg 16,000,000. Carnegie Institute, Washington 12,000,000. Béke-alap 10,000,000. Skót egyetemek 10,000,000. Hős-alap 5,000,000. A Carnegie Steel Co. alkalmazottainak 5,000,000. Dunfermline-alapítvány 5,000,000. Hágai békepalota 1,750,000. Pittsburgi műgyegete 2,000,000. Marnököv egyesülete 1,300,000. Amerikai köztársaságok közp. irodéje 700,000. Kisebb amerikai iskolák 20,000,000. Cambria-megye 600,000. A pellagra ellen 1,000,000. Edward király k. r. z. London 500,000. Kisebb adományok (Amerika) 18,000,000. Kereskedők Szövetsége 400,000. Kisebb adományok (Európ.) 2,500,000. Összesen 179,800,000 dollár, vagyis 899 millió korona.

Rockefeller adományai: Általános nevelési alap 53,000,000 dollár. Chicagói egyetem 25,000,000. Orvosi kutató intézet 8,240,800. Rush orvosi kollégium 6,000,000. Baptista egyház 3,262,000. Missziók (Amerika) 2,300,000. Baptista missziók (külföld) 2,000,000. Y. M. C. A. 3,500,000. Barnad kollégium 1,375,000. Yale egyetem 1,300,000. Harvard egyetem 1,000,000. Déli nevelési alap 1,125,000. Union szeminárium 1,000,000. Baptista nevelési társulat 1,000,000. A hookworm ellen 1,000,000. Kisebb iskolák 23,000,000. Cleveland város 3,000,000. Kórházak 15,000,000. Javító intézetek 2,000,000. Vegyes 20,000,000. Összesen 179,102,000, vagyis 895,510,000 korona.

— **Pofozkodás a föld alatt.** *Budapestről* jelentik: Nagy botrány volt tegnap a földalatti villamos vasutnak az Abbazia-kávéház előtt levő állomásán. A botránynak szereplői fővárosszerte ismert urie emberek: az egyik L. M. egy nagy külföldi sörgyárnak magyarországi képviselője, a másik pedig egy előkelő cégnek a cégtársa. A két ellenfél régi haragosa egymásnak. Némelyek szerint az egyik állandóan gunyolta a másikat, ha az utcán, vagy akárhol találkozott vele, mások szerint más oka van. Tegnap estefelé a földalatti villamos vasutnak az Abbazia-kávéház előtti állomásán hozta őket össze a sors. A férj ezuttal asszony nélkül volt és a cégtárs ezuttal nagyon megnézte őt. A férj megkérdezte — mit néz maga barom?

— Erre a kérdésre már előntötte a düh a szereplő cégtársat és botjával fejbeütötte a férjet. Most következett ezután a pofozkodás. Hogy hány pofon esattant el, azt sem az összeszaladt közönség, sem pedig az előhívott rendőr nem tudta megállapítani.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi izr. népkönyha számára az elmúlt héten a következő adományok folytak be: Éles Árminné 20 K, dr. Steinitzer Pálné, Ungár Árminné, dr. Groszman Emil, dr. Groszman Alfréd 10—10 K, Nemess Gézané 10 kg. bab, G. Idemid Mihály 50 kg. liszt, 25 kg. bab, 25 kg. lencse, — 5 kg. só, — 5 kg. rizs, — 5 kg. dara, — 5 kg. arpakását adományozott, mely nemesszivü adományokért ez uton mond hálás köszönetet: az elnökség. A védasszonyi tisztet a jövő héten dr. Székely Inigóné. Halász Jenőné és Soidner Bernátné urasszonyok töltik be.

— A temesvári házáró kártyások. Számátalan embert sodort már a pusztulás útjára a kártya s mégis akadnak bolondjai, akik sokszor az életüket is hozzá kötik. A napokban a *Temesvári Hirlap* pattantotta ki, s mi is közöltük, hogy ott egy társaskörben mily nagyban üzik a bakkarat-játékot. Érdekes, hogy a szenvedélyes játékot nem is valami vagyonos emberek üzték, hanem 120—150 korona havi fizetéses hivatalnokok. Az egyik kártyajátékos az Osztrák-Magyar Bank temesvári fiókjának hivatalnok. A vizsgálat azonban, melyet a bank főnöke indított, megállapította, hogy az illető a banknál semmiféle hibát vagy rendetlenséget el nem követett. Az elkártyázott pénzt barátaitól és ösmerőseitől vette jórészt kölcsön. Egyik barátja nyolcezer koronáját veszítette el ilyen módon. A temesvári bankfiók volt főnöke, *Moess Károly* tagja volt annak a társaskörnek. Utódja, *Prokisch Ferenc* is belépett, de az eset után igen erélyes levélben bejelentette kilépését. A temesvári bankfiók két másik tisztviselője szintén igen kemény hangú levél kíséretében közölték a kör vezetőségével, hogy kilépnek. Állítólag a pinkajvédelmek olyan összegre rugtak, hogy a kör adósságainak nagy részét, a melyeket a pompás berendezés stb. okoztak, már kifizette. A kör — bár az épületben vendéglő van — saját helyiségei részére külön italmérési engedélyt kért és kapott. A játékot nemrég úgy akarták korlátozni, hogy az éjjelutáni játékokért igen magas, rendellenes pinkajvédelmet kötöttek ki. Az eredmény az volt, hogy a játékosok ezt is megfizették, állítólag éjjelután óránként ötven koronát és játszottak úgy, mint azelőtt, reggeli hétig.

— A ké éltű ember. Néhány hét előtt meghalt Angliában egy *Derling* nevű ur, *welwyni* és *hertsi* birtokos, a kit gazdag, de nagyon visszavonult életet élő agglégénynek ismertek. Egy különös muzeum, *Welwin* falu legnagyobb része és néhány *brightoni* ház volt birtokában. Mintegy ötven évvel ezelőtt azonban *Derling* *Brightonban* megházasodott; ott *Dale Blake* nevezte magát és neje haláláig egyik otthoni házában lakott. Heits-beir csak ketten tudták, hogy *Derling* házas ember és hogy egy leánya van: az orvosa és az ügyvédje. Még a a helység papját sem avatta be életének titkába, pedig benső barátságban élt vele. Azért *Derling* *brightoni* viszonyai legalább is ilyen titokzatosak voltak, mert felesége és gyermeke, kik őt mint *Dale Blaket* ismerték, nem is sejtették, hogy *Hertoben* mint nagybirtokos más név alatt él. Midőn *Derling-Blake* meghalt és a végrendelet felbontásának napja elérkezett *Mr. Dale-Blake* ügyvédjén kívül *Mr. Derling* jogi képviselője is megjelent, mint ellenfelek álltak egymással szemközt és csak végrendelet felolvasása után derült ki, hogy legnagyobb meglepetésükre egy és ugyanazon személy képviselésében jelentek meg. A külön ember egész vagyonát, mintegy 6.000.000 koronát leányára hagyta, ki egy templomi orgonistának felesége. *Derlingi-Blakenak* gyönyörű nyárilaka volt *Hertoben*, melyben soha sem lakott, és melynek termében a képek megfordítva függtek; mikor halála után átvizsgálták a helyiségeket nem egy helyen két-három képet találtak egymásra aggatva.

— Szabászati és varrótanintézet intelligens hölgyek részére. Feltétlenül helyeselendő célokot tűzött maga elé *Rakóczy Józsefné* m. kir. állatorvos neje, okleveles tanítónő, mikor Aradon intelligens hölgyek részére oly szabászati és varrótanintézetet létesít, ahol a fiatalabb női generáció megismerkedik a tolett készítés minden titkával és így önmaga jut abba a helyzetbe, hogy ruháinak elkészítéséről nemes szórakozásként önmaga gondoskodik. Az említett

tanintézet növendékei a jobbmódu családok 15. évüket betöltött gyermekeinek akar utmutatással szolgálni a mértékvevésben, angol és francia mintarajzolásban, szabásban és varrásban és ezáltal azok izlését fejlessze és nemesítse. Az ilyen iskolát végzett hölgy férjhez menetele esetén, nem elégedetlen, követelő társa lesz férjének, hanem otthonát szerető, gondos, munkakedvelő boldog feleség, ki férjének a mai kor nehéz viszonyai között szerzett keresetét sohasem fogja könnyelműen elpazarolni, hanem munkássága és szorgalma által azt gyarapítani s egyben családjá előtt a jó példa követésének utjelzőjévé válik. Az iskola Szabadság-tér 3. számú ház II. emeletének termében nyílik meg.

— Az eltűnt pénzeslevél. Titelből jelentik. A múlt év júniusában a titeli postáról eltűnt egy 5000 koronát tartalmazó pénzeslevél. A Délvidéki Közgazdasági Bank adta postára, de minthogy a küldemény a Generáli biztositónál volt biztosítva, ennek kára volt a lopás. A szabkai rendőrség nyomozott a postatolvaj után s *László Géza* rendőrkapitány, aki a nyomozást vezette, le is tartóztatta *Kántor János* postakézbesítőt, mert minden jell arra vallott, hogy az ő kezén síkadt el az értékes levél. *Kántor* tagadott. Az újvidéki kir. ügyészség, ahová *Kántort* szállították, a postakézbesítő ellen nem is talált semmi bizonyítékot s szabadlábra helyezte a postakézbesítőt *Kántor* hazajött Titelre. Ott némi nimbusz kölcsönzött neki az, hogy ártatlanul szenvedett. A hölgyek szíve felé fordult. *Kántor* élvezte a népszerűséget és a szabadságot. Sőt a szerelem is kiélvezte. Egy szemrevaló titeli szerb asszony társaságában átruccant Belgrádba. A szerbek fővárosában gondatlanul, vidám napokat élt a szerelmes pár. Pénz volt bőven s ami gyönyörűséget csak nyújtott Belgrád, kiélvezték. A szerelmes asszony aggodalmaskodott, hogy majd nem futja a pénz. *Kántor* azonban a szerelem egy gyöngye percében elárulta, hogy a pénz miatt nem kell aggódnia, van még elég az 5000 koronából.

— Melyik 5000 koronából? — kérdezte aggódva az asszony.

— Hát hiszen én loptam el a pénzeslevelet, — mondotta a szerelmes postás a világ legtermészetesebb hangján.

A szerelmes a szony azonban nagyon megijedt ettől a leleplezéstől. Vissza szökött Titelre s ott leleplezte *Kántort*.

A titeli csendőrök most kutatnak Szerbiában *Kántor* után, aki — miután a hazai hatóságok kimondták róla, hogy ártatlan — most Szerbiában bujkál.

— A londoni kutyatemetőben. Londonból írják: Londonban, a *Heyde-park* egyik sarkában a *Viktoria-kert* közelében a csupaszfák között egész sereg apró sarkó tűnik fel a járókelőnek. A kutyatemetőben vagyunk, lassan haladunk a keskeny úton beljebb és olvassuk a sírfeliratokat:

— *Jack*, az én hű kutyám, meghalt 1899. október 28-án. — *Dandy* az én hű kisérőm. — *Curly*, urnője utáni bankódás vitte a halálba. — *Lulu*. Szívemben mindig élni fogsz.

Igy pihen egymás mellett majdnem 400 kutya. A sarkók majdnem mind egyformák, csak egész hátul, a temető sarkában emelkedik egy szép, nagy kő, de felirat nincs rajta. A kis sarkókat nagyon gondosan ápolják. Némelyiket szép, diszes koporsóba hozzák ide ki — beszél a temetőőr — síró asszonyok és gyermekek. Ez a temető azonban már megtelt, az utolsó zugig sírsír mellett emelkedik és aki kutyáját tisztességesen el akarja temetni, annak *Huntingdonba* kell menni, ahol a temetőőr bátyja hasonló temetőt rendezett be. Már itt is több száz kisebb-nagyobb sarkó emelkedik, de sokkal szebbek, mint a *Hyde-parkban*. Husz esztendeje

lesz nemsokára. hogy a *cambridgei* herceget megkérte egy barátja, hogy hedvenc kutyáját a park egyik zugában eltemethesse. Ezután egyre többen jelentkeztek hasonló kéréssel és így keletkezett az első kutyatemető. A gyerekekre nem fordítanak sok helyütt annyi gondot, mint Angliában a kutyákra. Egy kertés ház előtt elhaladva egy külföldi ember barátságos női hangot hallott;

— *Charlie* — szól a hölgy — kérlek, jer be a házba! semmi válasz. Valami neveletlen gyerek, gondolta az idegen.

— *Charlie* kérlek, be kell már menni, igazán késő van. — Semmi válasz. — *Charlie*, nem halod, már a vacsorához hívnak és még meg kell mosnom a kezem; kérlek szépen gyere már. — Semmi válasz. Az idegen türelmetlenül közelebb ment, hogy a gyereket megnézzék és ite csodák csodája! *Charlie* egy kedves, kis kutya volt, a mely a porban hempergett és semmi kedvet nem mutatott elindulni. Más országokban is késégtelenül sok állatbarát van, de Angliában a legalacsonyabb néposztály is szeretettel banik az állatokkal. Ha valaki durván ostromozza a lovát, vagy megrugta az utjába kerülő kutyát, úgy önkéntelenül is azt gondolja mindenki, ez az ember csak külföldi lehet.

Discretió mellett azonnal és olcsón készítenek mindennemű írásmunkát és sokszorosítást. *Ziffer Sándor* írógépvállalata *Förroy-utca*, gr. *Hunyady-palota*. 683

— Francia likőrök leghíresebb készítésére, — házilag a likőr aroma 1 üveg 60 fillér, üvegek és Weisznál. 101

TARKASÁGOK.

(A hozományvadász.) Nemrégiben megnősült egy aradi fiatalember, közismert hozományvadász. Csunya, de nagypénzü nőt vett el. Néhány hétre a házasság után találkozik egy barátjával, aki szemére hányja, hogy pénzért eladta magát. A férj hevesen tiltakozik:

— *Bocsánat, bocsánat.* Nyugodtan elmondhatom, hogy én csak magáért vettem el a feleséget.

— De hiszen nagy hozománya is volt!
— Volt. De azt a hitelezőim kapták. Nekem egy fillér se maradt.

(A menyasszony orra.) A házasságközvetítőnél, a vőlegényjelölt ingadozik. Az ügynök erősen rábeszéli.

És ötvenezer korona. Három szoba butor. Öreg nagynéni. És bájos nő. Határozottan bájos. Nézze csak, milyen csinos metszésű orra van.

— Ötvenezer korona? Szép. Öreg nagynéni? Az is szép. Az orra? Az is csinos metszésű. Csak az a baj, hogy nincs a helyén, jobb volna, ha a közepén állana.

(Az állatkertben.) Ugy történt, hogy *Estvány* és *Mihály* felmentek *Pestre* és kiballagtak az állatkertbe. Lett légyen pedig úgy, hogy *Estvány* tudott olvasni, *Mihály* ellenben nem értett az olvasásművészethez. Járnak ketreccről-ketrecre, nézik a sok csuda állatot, mikor egy majomketrechez érnek, amiben két szőrös testű gorilla csücsült.

— Hát má ezek mifélék, — kérdezte *Mihály*.

— Majd elolvassuk — mondta *Estvány*. Oda ment a vasketrechez s bötüzni kezdte a rajta lógó cédulát: *Krausz és Pollák rácsosok Budapest.*

SALVATOR

kiváló bőr- és
lithiumos
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kiünő hatása. — Természetes vasmentes savanyuvíz.

1) Kapható ásványvízkereskedésekben és
gyógyszertárakban.

SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat,
Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

**HOL kapható a leg-
jobb és legolcsóbb**

**Poresz Kőszén
Koksz
Faszén
és aprított Tüzifa**

**házhöz szállítva:
ALTMANN EDÉNÉL**
Wesselényi-utca 48.
Telefon szám 46. Telefon szám 46.

általunk tett ugyszólván egyetlen proppozíció elfogadva nem lett. Nevezetesen elfogadtuk a Deutsch Dezső ur megbízottai által saját felük elintézetlen ügyének elbirálására nézve a becsületbiróság összehívására vonatkozó előterjesztésüket, valamint a becsületbirósághoz intézendő kérdés szövegét is, melyet csak azzal óhajtottunk kiegészíteni, valjon „a Deutsch Dezső és Kreiner Rolf urak közt fölmerült és már többször érintett ügy befejezést nyert-e a lovagiasság szabályai szerint, igen, vagy uem?” Hogy eme kérdést miért kellett felvetnünk, azt Te, ki a kérdéses Kreiner—Deutsch ügyben segédi minőségben szerepeltél, magad is a legjobban fogod tudni, de tudják mindazok is, kik az ezen ügyben felvett jegyzőkönyvet, valamint a segédek ellentétes felfogását bizonyító nyilatkozatokat ösmerik. Mi sem természetesebb tehát mint az, hogy mi a Kreiner—Deutsch ügyben szerepelt segédek szavahihetőségében semmi szín alatt sem kételkedhetvén, az ügy teljes tisztázása érdekében éppen ezen kérdés feltevéséhez okvetlenül ragaszkodtunk. Ellenfeled segédei azonban ezen kérdésnek feltevése ellen határozottan tiltakoztak. Eme tiltakozásnak más magyarázatot nem adhatunk, minthogy ők maguk is megvoltak győződve, hogy Deutsch Dezső urnak ama bizonyos, szerintük elintézett ügye a becsületbiróság kritikáját ki nem állhatja. Természetes tehát, hogy ily körülmények között semmiképen nem járulhattunk ahhoz, hogy akár ezen, akár más sértésért neki lovagias uton adj elégtételt.

Lippa, 1911. évi febr. hó 18-án.

Dr. Perlusz József,
Janicsék János Gyula

**Aradmegye egyik nagyközségében
egy jóforgalmu**

szálloda

**és
vendéglő**

betegség miatt

azonnal eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

725

Kávé és tea

Kivonat KOTÁNYI JÁNOS árjegyzékéből:

Nyers kávé:

Jamaika ½ kg.	K 1-50
Portorico ½ kg.	K 1-70
Cuba ½ kg.	K 1-70
Arany jáva ½ kg.	K 1-70

Pörkölt kávé:

Saját villanyerőre berendezett gőzkávépörkölőből	
Jó minőségű ½ kg.	K 1-70
Finom minőségű ½ kg.	K 2-—
Legfinomabb keverék (Cuba, Arany, Menádó, Mocca) ½ kg.	K 2-40

Tea:

Törmelék-tea ½ kg.	K 2-50
Congó-tea ½ kg.	K 3-—
Családi keverék ½ kg.	K 5-—
Legfinomabb Király-tea ½ kg.	K 6-—
Ceylon-tea a legerősebb zamatu ½ kg.	K 6-—
Kitűnő teasütemény-keverék ½ kg.	K 0-75

Rum:

1 liter cszládi tearum	K 1-70
1 liter finom brazillai rum	K 2-20
1 liter 7/10 liter finom jamaical rum	K 3-30

A világ-hírű **Kotányi-paprika** eredeti dobozokban

Kotányi János

kávé- és tea-nagykereskedő.

Szeged, Budapest Bécs, Berlin, Abbázia,

ARAD,

Jozsef főherceg ut 3. sz., az „Arad Csa-nádi Gazdasági Takarékpénztár” épületében.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK**

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz. Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1911. február hó 18.

Keresünk:

Vidékre: bányatársulat részére ügyes és megbízható fűszer és liszt szakmabeli segédet aki perfect beszél és ír németül és románul is tud, továbbá 2 fűszer, rőfös és rövid, 1 rőfös és rövid, 1 vas és fűszer, 1 kézmű és fűszer és 3 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismereettel bíró segédet és 1 tanoncot.

Ajánlunk:

5 fűszer és rövid, 1 vas és fűszer, 1 bőr és 3 vegyes szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA 801

Klein Sándor, Képpich Zsigmond,

titkár

igazgató

68-9

Az első magyar részvény serfözde mult évben forgalomba hozott és a külföldi Salvátor sört helyettesíteni hivatott sörkülönlegessége a

tavaszi részvénytör

február hó 1-től kezdve az alábbi helyeken kerül csapolás alá

Braun Gusztáv Fehér Kereszt szálloda

Kánya Géza városi sörccsarnok

Novotny S. Gambrinus étterem

és palackokban pedig minden jobb fűszerüzletben és

Deutsch Mór első magyar részvényserfözde főraktárában.

SZULTÁN ORVOS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bőr- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetételük következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, valamint cukorbetegségeknel, csúszos bántalmaknál, továbbá a légző- és emésztőszervek heurtes bajainak gyógyítására

Levegőtartalom: Budapest, XI. kerület, Mészárosok utca 72. Készítők: KÉPPELÉK

Főelárusítók Aradon: DDr Gusztáv, a városházán szomban, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 828 Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

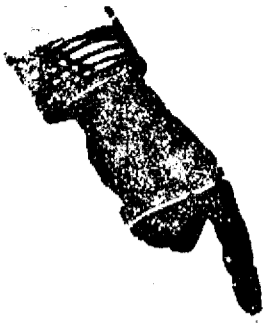

A világ lelegegánsabb, legszebb, leglaposabb és legpontosabb **Grája**

„Schild Freres Co” Granges Schweiz.

Aradon csakis

Weinberger Ferenc, Grallert és Fia és Assael H. és Fia
uraknál kaphatók.

EREDETI POPOFF-TEÁK!!

Elismert legjobb

Tea és Rum

beszerzési forrás

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

VALÓDI ANGOL RUMOK!!

A magyar és német
pótjegyzék megjelent!

Következő
ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

180,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába

Pekár Gyula: A szerencsének összeesküvése, Bródy Sándor: Jegyzetek a szerelemről, Borsszem Jankó naptára 1911. évre Karin Michaëlis: A veszedelmes életkor, Egó: Kleinmann Márta, Molnár Ferenc: Hétágu síp, Balázsházy P.: Forrongások, Sudermann H.: Énekek éneke, Rákosi Viktor: Rejtett zugok, Ószi termés, Kis emberek világa, Croker: A hamupipóke, Kóbor Tamás: Ki a Ghattóból. Heitai Jenő: Kis mesés könyv. Jerusalem Else: A Szent Skarabäus, Doyle C.: A Clomberi rejtély, Szomaházy: A karmester, Herczeg F.: Mikszáth Almanachja 1911-re, Kemal Bej: Gülnihal, Biró L.: Elbeszélések, Mann: A boldogság akarása, Kóbor T.: Hamupipóke önnagysága, Schaw: Cashel Byron mestersége, Dr. Hankó: Universum V.

Németben: Wassermann Jakob: Die Masken Erwin Reiners, Storch Arthur: Licht und Finsterniss; Die Geheimnisse des Praters, Mihaelis Karin: Das gefährliche Alter, Andoux M.: Marie Claire, Crocker B. M.: Entgleist, Franzos E. K. Die Juden v. Barnow, Zittelmann K.: Vor den grossen Mauern, Georgy Ernst: Theater, Doyle Connan: Ein Duett, Franklin Edgar: Der Meergrüne Wandschirm, Rittland Klaus: Wenn die Fackel sich senkt, Boy Ed Ida: Ein königlicher Kaufmann.

Kölcsöndíj havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

A vidéki bérlet is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor., vagy fizetenkint 20 fill.

Legújabbak: Fall: Édes öregem, Doy Frederick: Vidd, vidd! Sas Náci: Akáclobos kis falumból. Farkas: Üzenet. Fall: Die erste Tour. Kun Uccu Sári. Fall: Die schöne Risetete. Eysler: A halhatatlan lump. Zerkovitz: A kiknek a szívük fáj... Add ide!!! Tudja Isten. Weiner: Csókolóztam. A hangli. Grósz: A pécskai cigánysoron. Vánkos nóta. Csillag nóta. Simkó: Ne korholjon édes anyám, Mikor mentél. Fall: Puppenmädel. Heidelberg: A Jasz — leány. Sas Náci: Letűnt a nap. Hajtsd ide párom a fejedet. Kun M.: Pincér fizetek. Weiner: A pesti duhaj. Komáromy: Vándor keringő. Sas Náci: Gesztenye nóta, Jó maga az a Grün!? Nicholson: Nagysád ne siessen... Wollner: Néger Don Juan, Zerkovitz: Rövid az élet, hosszú a sir! Heidelberg: Dal a kiskoru Pistáról, A mama, Dr. Gelén: Fagyos história.

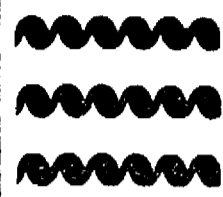
Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és

berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, személt és papírt kereskedő Aradon

381

B

O

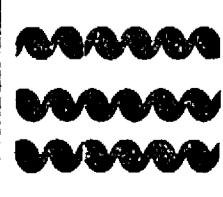
U

R

B

O

N

színes vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány- és hamumentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni eladásra

Szivarkahüvely
Verge szivarka-papír.

HUSSERL M.

dohánykülönlegességi tőzsdéjében.

4565

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük Arad és vidéke n. é. közönségét, hogy **LANTOS JÓZSEF** Arad, Andrassy-tér 20 szám alatt levő

női és férfi divatáru üzletét

igen kedvező feltételek mellett **megvettük**. Tekintve ezen kedvező alkalmat, abban a helyzetben vagyunk, hogy az összes raktáron levő árukat teljesen a beszerzési áron árusítjuk el. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyunk kiváló tisztelőivel.

GROSZ és LAPIKAS.

Az üzlethelyiség kiadó.

Vedjégy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

példék

egy régiókat bizonyult háziáru, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, csúszásnál és megfázásnál.

Figyelemre méltó, állány hamisítványok miatt bevételeinkor évtizedek legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” vedjégygel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Árú üvegekben K. 80, K. 1.40 és K. 2. — Az ágyasok minden gyógyszerárban kapható — Főraktár: Tóth József gyógyszerárban, Budapest. B. Richter gyógyszerár az „Arany orvoslás”, Prágában, Kőszabadság-utca 6. sz.

7173

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle *pemetőfű* cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánpótlás van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Használt

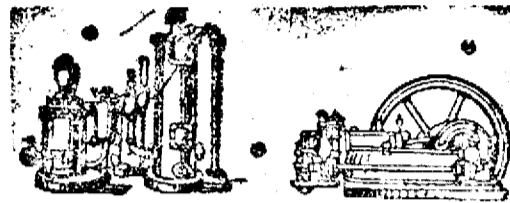
Ólom

megvételre keressetek

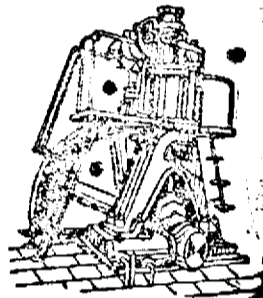
Kalmár és Engel

Motor és Gépgyár

Városi raktár és Iroda: **BUDAPEST**, VI. Úteg-utca 19. Világhírű! Eredeti! „Benz”

Szivógázmotor telep. — A jelenkor legolcsóbb üzemű „Benz” nyersolaj motor.

DIESEL

RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány. 6678 Ajánlja benzín-járművel cséplőeszközöket, melyek bámulatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gyorsan pusztul a bőr s ezt Ön bánja, Ha Fernolendit NIGRIN-jét nem használja.

6835

EGÉSZSÉGES

marad a gyomor,

ha legelőképpen az emésztés állandó, olykoros szabályosságára vigyázzunk és elhárítjuk kártól a kellemetlen zékrekedést. Van erre mód. Bevált és a legbiztosabb: a válogatott és legkíméletesebb gyógynövényekből készített, érvényesített, emésztésserkélyező és könnyű székeltető okozó háziáru kell használni, amely a rendellenesség következtében, a táplálkozás hibái, a túlsúly és vesztelenség következtében és káros körülmények, így például gyomorégést, lefúvódást, túlsúlyos savképződést és a fájdalmas gőrcsöket nemcsak csillapítja, hanem eltávolítja. Ez **Rosa doktor gyomor balzsama** Fragner B. gyógyszerárban, Prágában.

FIGYELMEZTETÉS! A csomag minden részén látható a törvényes védjegy.

Főraktár: **FRAGNER B.** os. és kir. udvari szállító gyógyszerár, P R A G A. Kleinselte 203. Naponta postai szállítás. Neruda-utca sarkán.

Egész üveg 2 K., félüveg 1 K.

Postán a pénz előleges befizetése ellenében küld egy kis üveget, 1-50 K., 2-80 K. ellenében nagy üveget, 4 kor. 70 fill. ellenében két nagy üveget, 8 kor. ellenében négy nagy üveget, 22 korona-llé ebből 14 nagy üveget küldök bérmentve az osztrák magyar monarchia minden államára.

Raktárak Magyarország és Ausztria minden gyógyszerárban.

4058

Szabászati és varrótanintézet intelligens nők részére.

A legújabb szabászati módszer szerint tanítók Intézetemben angol és francia női ruha rajzot, szabást és varrást. Tanítványaim a tanulás ideje alatt saját részükre, vagy hozzátartozóiknak készíthetnek ruhákat Minek révén az e célból kiadott költségek már a tanulási idő alatt megérülnek.

Kiképzettést nyernek még a fehérnemű rajzolás, szabás, varrásban és a fehérhímzésben.

Valamint eredeti csomózott smirna-szőnyegnek gépeken te szeszerinti nagyságban való gyors készítésében.

Videki tanítványaim számára az intézetben saját felügyeletem alatt nagy kényelemmel berendezett internátust létesítettem, ahol egyúttal a háztartás vezetésében és főzésben gyakorlati oktatást nyernek.

Zene továbbképzése céljából zongora használat rendelkezésére áll. Tisztviselők családtagjai 20% tandíjkedvezményben részesülnek.

Beiratás 1911. március hó 1-től állandóan.

Levélbeli megkeresésre prospektussal készséggel szolgál

Rákóczyné Végh Eszter,

okl. tanítónő, az intézet igazgató és tulajdonosnője

Arad, Szabadság-tér 3. sz.

705

Reklám nélkül is
mindenki tudja, hogy

Lovas Károly lakás- és ablak-
tisztítónak
porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789.,
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

Telefon 162. sz.

Telefon 612. sz.

621

la. Porosz Szalon Fűtőszén, la. Porosz Diókoks

jutányos árban kapható
Reusz Mór és Fia cégnél Arad, Boros Béni-tér 12.Vendéglők, kávé-
házak és fűszer-
üzletek 418**adásvételét**ingyen közvetíti és
sörkölcsönöket
leggyorsabban ki-
eszközöl**Leonhardt**

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Elsőrendű

temetkezési vállalat

Pankota Fő-ut, motor végállomás.
Úvegezett díszgyászokcsi, nagy
érc, tölgyfa és fenyőfa koporsók
raktáron a kegyeletes közönség
részére készen áll. Finomabb, egy-
szerűbb szemfődelek, koszorúk, ko-
szoruszallagok, aranyos feliratok,
fekete fátyol és fehér vállszallag-
gyertyák, különféle cipő, ha,
risnya, szóval temetéshez való vagy
tartozó cikkek elősmert szolid
árban kaphatók 3535**Stoloz József,**asztalos és temetésrendező vál-
lalkozó Pankotán.

— Alapított 1879. évben. —

**Új minta- és gazdasági
gép asztalos műhely!**Van szerencsém az érdekelteket
értesíteni, hogy Aradon, Mikes
Kelemen utca 45-47. számú ház-
ban minta és gazdasági gép mű-
helyt nyitottam. — Miváltalok a
legszakosabb kivitelben min-
den e szakmába vágó munká-
kat leggyorsabban és legolcsóbb
árak mellett. — Szives párt-
fogást kér 4468

kiváló tisztelettel

Kronberger István

műasztalos.

Ügyes tanuló felvétetik.

Nélkülözhetetlen háziszer**„Doré” sósborszesz.****A Doré sósborszesz** az összes használatban levő sósbor-
szeszek közül a legjobb hatásúnak
bizonyult.**A Doré sósborszesz** kitűnő eredménnyel használható mint
bedörzsölőszer, mindazon esetekben,
midőn a bedörzsölést szükségesnek
tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen minden-
féle reumatikus fájdalomnál, fejfájás, lábfájás, oldalszurás, hátfájás és
csuzos fájdalomnál. 421**Belsőleg:** 20—40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő
fájdalomcsillapító és gyomorerősítő szer. —**Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt****44 fillér.****Főraktár:** HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában,

továbbá: Ring Lajos gyógyszerárában és Vojtek és Welsz droguerájában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.**MAUTNER R.
OLCSÓ ÁRUHÁZA.****Általános, feltűnő olcsóságok!**Nagyobb tömegek vétele folytán alkalmam van az alant elő-
sorolt árukat **jóval a gyári áron alól** a n. 6. közön-
ségnek rendelkezésére bocsátani:Vásznak, kanavász, mosódelén, francia
delén, Liberti selyem batiszt, angol
zephirek, ruhavásznak, asztalneműek,
szőnyeg, függönyök, ágyterítők, stb.,
stb. szakmába vágó cikkek. o o**Nagymennyiségű angol férfi szövetek
és angol női costum-szövetek félárban.****MAUTNER R.****Olcsó Áruháza Hunyadi-utca 1.**

Üzleti órák fél 8-tól 12-ig, délután fél 2-től 7 óráig.

391

Eladónagyobb vas- és fűszerüzlet ré-
szére alkalmas boltiállvány és
egyéb berendezések, to-
vábbá ajánlok saját telepemen
készült I. oszt. gyökerez és sima**szőlőoltványt,**

bor és csemege fajokban.

HOLZEISEN JÓZSEF

vas- és fűszerkereskedő

M.-PÉCSKA.

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Molnár Antal

épület- és bútorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakba
vágó munkák készítését, ugymint
modern lak- és boltberendezé-
seket, portál és épületmunkákat
a legmegbízhatóbb kivitelben, a
legolcsóbb árért.**Kész butorok legolcsóbb beszer-
zési forrása.**Szives pártfogást kér kész szol-
gálatlalt 3951**Molnár Antal,**
épület és műbútorasztalos.

Jó erkölcsű fiú tanuló felvétetik.

Ertesítés!Van szerencsénk egy a helyben, mint
a vidéki nagyérdemű közönséget tiszte-
lettel értesíteni, hogy Aradon, Bozó-
utca és Háltér sarkán, a Rá-
kóczi-kávéházzal szemben egy
teljesen újonnan berendezett**mosó és fényvasaló intézetet
nyitottunk.**Elvállalunk minden e szakmába vágó
munkákat, u. m.: gallérokat, kézelőket,
férfiingeket és bármilyen fehérneműket,
melyeket hófehérre mosunk. — Egyben
tudatom a n. 6. közönséggel, hogy 5 éven
át a Müller-féle vegytisztító gyár gőzmo-
sóda osztályának vezetője voltam s így
abban a helyzetben vagyok, hogy a leg-
nagyobb megelégedésre szolgálom ki b.
rendelőimet. — A n. 6. közönség szives
jóindulatát és támogatását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Apró István és Társa

tulajdonosok, 449

Köröscsente község közepén táján, 4. házszám alatt egy italmérési engedéllyel e'látott

épület
örök áron eladó.

Venni szándékozók a tulajdonossal ugyanott értekezhetnek.

682

Tégla

670

kapható a vasut közelében levő téglagár telepemről.

Kirle Antal,
téglagáros

Arad, Flórián-utca 6b. szám.

Alapított 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez mindenestre a zongora is tartozik, mely dus raktáramban teljesen új állapotban 700 koronától felfelé és használt zongorák 200 koronától felfelé állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés
havonként 8 koronától felfelé.

Zongora hangolásokat helyben és vidéken szak-képzett segédem által végeztetem.

62

Nyilvános kölcsönkönyvtáramban, melyben magyar, német és francia nyelvű szépirodalmi művek igen nagy választékban vannak raktáron. Olvasási díj havonként 1 korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József

ARAD,

Deák Ferencz-utca 28 sz.

Telefon szám 25.

Aranykéz-utca 2. sz.
házban

három szoba, zárt folyosó, a hozzá tartozó mellékhe-
lyiségekkel

f. év május elsejére
kiadó.

Rémítő

magas árak lesznek gyakran uri és női ruhaszövetekért fizetve. Ezt csak úgy kerülheti ki minden magánszemély, ha szükségletét abban, ugymint szilériai vászon és mosdóáruban közvetlen a gyári piacról fedezi. Kérje tehát dus tartalmu

tavaszi és nyári mintagyűjteményem költségmentes beküldését és sziveskedjen értesíteni kíván a finomabb vagy olcsóbb minőségű áru bemintázását. Csak kiváló gyártmányt tartok raktáron. 6912

Postó széküldési ház:

Schmidt Ferenc, Jägerndorf 138. sz. Osztr.-Szilézia

FÖLDES KELEMEN

orvosi laboratórium Arad.

Végez:

Vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomornedv vérvizsgálatokat.

Wassermann-féle Lues reakciót.

Malaria plasmodiumok kimutatását.

Vidal Ficker (Tiphus, Paratiphus) Punctios (umbilicis, pleuralis abdominalis) folyadékok vegyi bakteriologikus és cytologikus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphteria, szem és fül váladék bakteriologikus vizsgálat. Spirocheta palida kimutatása Sperma vizsgálata (azoosperma.)

Kórszövettani vizsgálatok, stb.

A vérvizsgálatokhoz szükséges vérvételre használandó steril kímcsövek az orvos uraknak rendelkezésére állanak.

A vizsgálatok díjait a legméltányosabban állapítottam meg.

A vizsgálatokat **dr. Lukáts Jenő és dr. Posgay István** orvos urak végzik. 361

Mentholin-crème

elismert leghatásosabb szer, csusz, köszvény és neuralgiából eredő fájdalmak ellen. Ára 2 korona.

Elnyálkásodás, rekedtség, köhögés ellen használja a kitűnő összetételű

mell teát.

Egy doboz ára 50 fillér.

A szoba levegőjének felfrissítésére legalkalmasabb

a fenyőillat.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kitűnő zamatu tearumot készíthet házzlag

a Rozsnyay-féle Rumessentiával.

— Egy liter készítéséhez elegendő adag ára 30 fillér. —

Kapható

Rozsnyay Máttyás

gyógyszerárúban

411

Arad, Szabadság-tér.

Uj üzlet.

„Körösvölgy pálinka raktár”

cím alatt új üzlet nyílt az Andrassy-tér 5. sz. a. (Almay-palota), ahol valódi szilvórium, törköly, rum, cognac és likörök, valamint Almay-féle fajborok palackokban árusítatnak.

Nagyérdemű közönségnek szives támogatását kéri

Schwarcz Pál,
üzletvezető.

Alkalmi vételök és eladások ékszer-áruokban

Arad és eszteromokban, Arad legnagyobb ára és ékszerárúja

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Welter János-utca, Mixorita-palota

Zálogcédulák

Arad és eszteromokban, győrási és békéscsabai tárgyak a legmagasabb árban megvásárolhatók vagy más tárgyakra átcsereztethetők.

6581

AKI

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 30 fillérért egy üveg 381

Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Hölgy közönség szives figyelmébe!

Mielőtt pongyolát, blouzt, kosztümöt vagy aljat vásárolna kérem saját érdekében is meglátogatni

Katona Imre újonnan megnyitott női konfectió üzletét a Szabadság-téren (Műzsházban) hol a legizlésebb és legdivatosabb fazonu tárgyak dus választékban feltűnő olcsó árban kaphatók. — Megrendeléseket saját műhelyemben való elkészítésre elvállalok. 616

Kérem kirakataim szives meglátogatását!

Használt ólom megvételre kerestetik.

Vendéglős kerestetik.

Algyógyfürdő-gyógyfürdő kezelősége keres egy megfelelő szakértelemmel rendelkező vendéglőst, kinek a telep gyógykonyháját, éttermét és kávéházát előnyös feltételek mellett bérbe adná. — Ugy a konyha, mint étterem, kávéház butorzattal, edény, üveg, porcellán és fehérnemű leltárral teljesen felszerelve van. Ezen leltár biztosítására 1000 korona óvadék szükségeltetik.

Bővebb felvilágosítást ad: 680

FRIED ESKELES Algyógy, Hunyadmegye.

Fajtsza *riparia porta* is alanyon oltott, elsőrendű, dus gyökérzetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

simas és gyökeres *riparia portalis* szőlőveszőket ajánl elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

Gróf Potocki uradalom Gurahoncon

ajánlja szigoruan selejtezett 1658

2 éves II. oszt. bükkhasábfáját.

UGYANOTT KAPHATÓ

erdei és mezei talpfa és épületfának alkalmas száraz tölgyfa.

Nagy választék csipkékben és olcsó aranyszövetekben.

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy az olcsóságáról köslemert csipkeárúháznakat továbbra is fogjuk vezetni, úgy, hogy minden héten újabb és újabb partie-árak érkeznek, mert

Olcsón csak a

Csipke Áruházban

(Asztalos Sándor-utca 4.) lehet vásárolni.

A következő kizárólag

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női ing R. sehiffenből 75 kr.-tól feljebb	Férfi ing R. sehiffen 99 krtól feljebb
Női nadrág " 74 "	Téli ing 35 "
Glott alj I. dupla 125 "	Gallér csak 7 "
Lüster alj I. dupla 125 "	Kézleő párja 8-16 "
Selyem alj I. dupla 375 "	Harisnya 3 pár 50, 90 és 100 "
Mildvédő batliszt 52 "	Selyem gallérvédő 68 "
Batliszt alj 125 "	Klasszékoztyű párja 59 "
Taft selyem I. métere 68 "	Selyem sál 38 "
Calkos selyem I. métere 82 "	Kézimunka kongró kezdés 125 "
Gyermekruhák 75 "	Csipke, méterje 1 "
Zsebkendő tuatja 58 "	Csipke szövet 25 "

Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni, mivel hogy most ismét igen nagy mennyiségű újabb árak érkeztek. Tisztelettel

GEIGER GYULA FIAI

Délmagyarország legnagyobb csipkeárúházaának fiókja.

Férfi ruhaszövet gyapjuból frt 1'20-tól kezdve. Blous 1.25 krajcár.

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésknél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknel, stb. stb. 421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.“

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete a „MELOGEN“ Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona.

Kitűnő amerikai a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 gummi korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedül készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Uj képkeretező műhely Aradon! Képkeretező műhelyt

Értesítem úgy a helybeli, mint a vidéki közönséget, hogy Aradon, Salacz-utca 3. szám alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő speciál

nyitottam, hol raktáron tartom a legmodernebb képkereteket dus választékban. 107

Képkeretezéseket saját műhelyemben a legprecízebben készítek. — Elvállalok minden e szakmába tartozó munkákat a legjutányosabb árak mellett. — Úvegezési munkákat szolid árban eszközök. — Olajfestményeket eladásra elfogadok!

Szíves pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Freimann József.

272—1911 sz.

Árverési hirdetmény.

Közhirré tesszük, hogy a Nagyvarjas község tulajdonát képező ugynevezett kisvarjasi koresma f. év február hó 27 én, d. e. 11 órakor a helyszínén tartandó nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

A kikiáltási ár: 2000 korona, melynek 10%-a bánatpénzként az árverés megkezdése előtt készpénzben leteendő.

Ar árverési és egyéb feltételek a hiv. órák alatt a nagyratási körjegyzői irodában betekintheők.

Nagyvarjason, 1911. február 11-én.

707

Előjáróság.

Baromfi kiállítás.

Értesítem az igen tisztelt vevőközönséget hogy üzletemben ezentul a legszebb hizlalt vágott baromfi különféle fajokból kapható s még vétel nélkül is megtekinthető.

Tisztelettel

Fejér Gyula

fűszer- és csemegekereskedő Aradon,
Weitzer János-utca 1. sz. 671

270—1911. sz.

Pályázati hirdetmény.

A nagyvarjasi gazdasági munkásházak építési anyaga: fa, cserép, téglák és ablak szükségletének a beszerzésére vonatkozó árlejtés Nagyvarjas községben 1911. évi március hó 6-án tartatik meg. Az építeni szándékolt gazdasági munkásházak száma 57. Az anyag mennyiségére és minőségére vonatkozó adatok, valamint az árverési és egyéb feltételek a nagyratási körjegyzőtől tudhatók meg.

Nagyvarjason, 1911. február 11. én.

706

Előjáróság.

96|911. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1911. évben szükséges román cement iránt f. évi február hó 20-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a banompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1911. évi február hó 6-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

2433—1911.

Hirdetmény.

Az 1911. évi január hóban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeirási jegyzék 4 drb. ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. c. 17 §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1911. évi február hó 15-től számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségénél közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Tóth Katalin Nádor Gyuláné, Kovács Testvérek, Issekutz Károly kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jeizett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségénél észrevételeket.

Arad, 1911 évi február hó 10.

A városi tanács.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

TEA
és
RÜM

ILLATSZEREK,
HÖLGYPOROK,
KÖLNÍ VIZEK,
SZAPPANOK

s minden egyéb háztartási szerekben.

Vojtek és Weisz
drogeriája

Arad.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1909. évi 6112. és 6113. számú végzése következtében dr. Sugár Jenő ügyvéd által képviselt Fehér Mihály aradi lakos javára 2000 kor. és 2400 korona s jár. erejéig 1910. évi szeptember hó 13-án foganatósított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1648 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 1 db Yost írógép, és egyéb tárgyak nyilvános árverésen eladottnak

Mely árverésnek az aradi kir. járásbíróság 1910. évi V. 232/13. sz. végzése folytán 2000 kor. és 2400 kor. tőkekövetelés, 2000 kor. után 1904. évi február hó 13-tól és 240 kor. után 1904. évi december hó 19. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 655 korona 60 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Aradon, Luther Márton-utca 2. sz. házban leendő megtartására 1911. évi február hó 21. napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen ár-erés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Kelt Arad, 1911. évi február hó 5. napján.

Najmányi Béla,
kir. bir. végrehajtó.

718

385-1911. ü. k. sz.

Hirdetés.

Az aradi ügyvédi kamara tisztújítással egybekötött rendes évi közgyűlést folyó évi március hó 26-án d. e. 10 órakor tartja hivatalos helyiségében, melyre a kamara tagjait ezennel meghívom.

- A közgyűlés tárgyai következők:
1. Az elmúlt évi számadások felülvizsgálása és ezekre nézve a felmentvény megadása.
 2. A f. évi költségelirányzat megállapítása és ezzel kapcsolatban a tisztviselők és kezelő személyzet fizetésének megállapítása.
 3. A választmány előterjesztése egyes kamarai tagoknak az 1910. évi tagsági díj és nyugdíjnyújtás fizetése a'óli felmentése iránt beérkezett kérvénye tárgyában.
 4. A választmány által az 1874:34 t. cz. 27. §. 9. pontja szerint megállapított évi jelentés.
 5. Elnök, elnökhelyettes, titkár, ügyész, pénztárnok, 8 választmányi rendes és 4 választmányi póttagnak 3 év tartamára való megválasztása.

Aradon, 1911. évi február hó 16-án.

Szalay Károly,
kir. tanácsos, kamarai elnök.

728

838 - 1911. pm.

Hirdetmény.

A Salacz G. ula 1000 koronás alapítvány 1 évi kamatát az aradvárosi községi polgári, elemi és sikeknéma iskolák tanítói és tanítónőinek, valamint a községi óvodák, óvó és óvónőnek fiu, vagy leány iskolás gyermeke jogsitott élvezni.

Felhívó azokat, akik a fenti alapítványra igényt tartanak, hogy kérvényeiket hozzám, 1911. év március 1-ig terjesszék be.

Arad, 1911. február hó 9-én.

Varjassy,
polgármester.

Vennék

60—70 hl. aradhegy-
aljai
1909. vagy 1910. termésű
tisztán kezelt jó
bort.

Legolcsóbb árajánlatot
kér: Mohilla Antal ven-
dégls Piski.

720

1634 - 1911.

Hirdetmény.

Az 5086-VI-d-911 B. M. sz. rendelet alapján közhírré tesszük, hogy a cs. kir. osztrák belügyminiszter azon rendeletét, a melylyel bizonyos áruknak és tárgyknak Magyarországból Ausztriába való bevitelét és Ausztrián való átvitelét megtiltotta (használt fehérnemű, rongyok stb.) illetőleg korlátozta (friss gyümölcsre, zöldségre, tejre és tejfélékre nézve származási bizonylatok csatolásának kötelezettségét), valamint azon rendeletét, a melylyel a Magyarországból Ausztriába irányuló személyforgalom egészségügyi ellenőrzését rendelte el hatályon kívül helyezte.

Arad 1911 február 4.

A városi tanács.

910 1911 pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város 1911 és 1912 évi közuti költségelirányzata. Arad sz. kir. város közigazgatási bizottságának 85 és 86-1911 sz. határozatával megállapított.

Az elfogadott közuti költség elirányzatot az 1890 évi I. t. cz. 22 §-a értelmében 1911 február 14-től, 1911. március 2-ig terjedő 15 napra Aradon a városi számvevőség hivatalos helyiségében közszemlére kiteszem azzal, hogy a költségelirányzat a kitétel ideje alatt megtekinthető s ellene az esetleges felszólalások hivatalomban ugyancsak a közszemlére kitétel ideje alatt írásban benyújthatók.

Arad, 1911 február hó 13-án.

A polgármester távollétében:

Kádas
előjegyző.

Használt, de jókar-
ban levő nagy
**pénz-
szekrény**
megvételre
kerestetik.
Ajánlatokat
„Pénzszekrény“
jelige alatt, e
lap kiadóhivatala
fogad el.

Kitűnő nyálkaoldó
és diuretikus szer
Tisztán vagy borral igen kellemes
üdítő gyógyital a

Málnási borvíz-forrás

természetes alkalikus savanyúvíz.

Kezeli a tulajdonos: „SICULA“ R.-T. Málnásfürdő Háromszék M.

Főraktár Aradon: Rubinstein M.
Telefon 188. sz.
Ára 1 liternek hárszóvó víz
üvegcsével 20 fillér.

Almay Olivér

ur gazdaságában leégett
egy 94 méter hosszú

cseléd-lakás és szin.

Ennek újabb helyreállítására
pályázat hirdettetik.

Bővebb felvilágosítást
az alcsilli állami iskolánál.

713

Olcsó, száraz tüzifa

kapható tömör kirakásban Ovártéri telepemen a következő árak mellett

1 öl szilhasábfa ...	34 kor.
1 „ tölgyhasábfa ...	26 „
1 „ nyárhasábfa ...	20 „
1 „ szildorongfa ...	26 „
1 „ tölgydorongfa ...	22 „
1 „ nyárdorongfa ...	18 „

Rendelést házhozszállítva is elfogad

Cukor László

fakereskedő.

Telefon 485. 684

1906—1911. a. h. sz.

Hirdetmény.

A hadmentességi díj alá tartozó egyének által teendő bejelentésnek tárgyában.

Az 1911. évi március hónapban tartozik az, ki:

1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett

2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyverképtelennek nyilvánított;

3. a katonaszolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátott el, mely őt keresésképtelenné nem tette, s mely nem a katonai

szolgálat teljesítésének következménye;

4. az 1868: XL. t.-cz. alapján, mint családfentartó felmentetett és az 1889. évi VI. t.-cz. életbelépte után is bármely okból fel nem avatott;

5. külföldre költözési engedélyt nyert, és hadmentességi díjfizetési kötelezettsége még tar, ama község előjáróságánál (város adóhivatalánál) hol állandóan tartózkodik, az e célra szolgáló nyomtatványon:

a) polgári állását;

b) lakását;

c) ama sorozójárás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített;

d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számítható bejelenteni, és

e) a reá esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző évben állandó lakhelyén, esetle más községekben is kivetett egyenes állandó összegét hitelesen kimutatni.

Ezen kívül tartozik:

f) az a véd-, illetve díjköteles, kinek hadmentességi díját a törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó nevét és lakását bejelenteni.

Ez adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII t.-cz. 20. §-a értelmében a kirovandó hadmentességi díj három, egész hatszoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a beadása és a díj esedékességének napja (az év október 1-je) között lefolyt, változás állott be, eme vál-

tozást a díjköteles az 1885. évi IX. t.-cz. 4. §-nak 3-ik pontja értelmében ott, ahol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azoknak a díjköteleseknek, kik állandó lakhelyükön kívül másutt adóval megróva nincsenek megengedtetik, hogy a közégi előjáróság (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenvén, vallomást ugyanott tollba mondassák, de ha ezt tenni elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Arad, 1911. február 15.

Aradváros adóhivatala.

2027—1911.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 26500/III—3. szám alatt folyó évi január hó 23-án kelt körrendelete alapján közhírré teszük, hogy a Szerbiával 1910. évi július 27-én kötött s az 1911. évi II. tc.-e iktatott kereskedelmi szerződés a m. kir. miniszteriumnak 1911. évi január 23-án kelt 531. M. E. számú rendeletével életbe lett léptetve

Részletes felvilágosítást ad az érdeklődőknek Dr. Angel István városi I. aljegyző tb. tanácsnok.

Arad, 1911. február 4.

A városi tanács

Nagymennyiségű

maculatura

Jutányos áron

eladó.

Balázs Péter

képesített kőművesmester építészeti irodája

Arad, B. Választó-utca 21.

Elvállalja a legmodernebb épületek tervezését, és esetleges művezetését.

Készít tervekét és költségvetéseket a legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árért.

A farsangra ajánljuk kitünően berendezett nyomdánkat

tisztelt olvasóink szives figyelmébe, hol

Névjegyek,

Báli meghívók,

Esküvészi meghívók,

Eljegyzési értesítők,

Üzleti nyomtatványok,

Művek,

Könyvek stb. stb. stb.

Gondos és pontos kiállításban, méltányos árban készítettnek.

Szives megrendelést kér: **Aradi Nyomda R. T.**

Üzletáthelyezés. Értesitem Arad város és környéke nagyrabecsült vevőközönségét, hogy Andrassy-tér 17. szám alatti üzletemet **Deák Ferenc-utca 40. szám alá helyeztem át**, amidőn is azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy a kevesebb rezsire való férfi, női és gyermekcipő-árakat olcsóbban árusíthatom.

Szives pártfogást kér

616

Róna Jenő
Deák Ferenc-utca 40. (Dr. Winter-ház.)

Segéd

a paraszt rőfös-áru szakmából, az aradi környékből felvétetik. Megkivántatik a magyar, német és román nyelv. Ajánlatok

Wohlberg Lipóthoz
Arad. 717

Hirdetmény.

Az aradi zsidó hitközség tagjainak husvétii kenyérrel való ellátási és a maczath sütési jognak az 1911. évre való bérbeadására ezenel árverést hirdetünk. Az árverést f. évi február hó 21. éj d. e. 11 órakor tartjuk meg hitközségünk templomépületi üléstermében. A bérbeadási feltételek a hitközség jegyzői hivatalában megtekinthetők.

Az aradi zsidó hitközség előjárósága.

711

500—1911. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ujaradi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Hemmen János ujaradi ügyvéd által képviselt Fock Antal ujaradi és Dr. Alföldi Géza temesvári ügyvéd által képviselt Fock Antalné Borbála aradi lakos önkéntes árverés elrendelése iránti vagyonszűntetése iránti végrehajtási ügyében az ujaradi kir. járásbíróság területén levő az ujaradi 97. sz. tkvben a L. 1. sor

274—275. hrsz. alatt Fock Antal és neje Fock Borbála tulajdonul felvett ingatlan 888 korona kikiáltási árban Ujaradon a kebelbéli tkvi hatóságnál 1911. évi május hó 4-ik napján d. e. 9 órakor bírói végrehajtási árverésen el fog adatni. Az árverési feltételek ezen tkvi hatóságnál és Ujarad község előjáróságánál tekinthetők meg.

Kelt Ujaradon, a kir. jbiróság, mint tkvi hatóságnál, 1911. évi január 31-én.

Kovacsics,
kir. járásbíró.

712

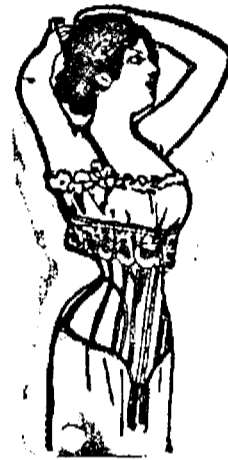
Valódi

4578

francia mellfűzők
különlegességek
kizárólagos raktára
Varga D. Dani

Arad, Andrassy-tér 20.

Fűzőkhöz külön próbaterem.
Ernyő különlegességekben dus választék. Javítások és villany-ernyő készítesek elfogadtatnak.
Városi és megyei telefon 808.

ÚJ ÉKSZER ÉS ÓRA ÜZLET.

FELLNER SAMU

ékszerész és órás a Központi Szálloda mellett

Arad, Andrassy-tér 20. szám.

A legolcsóbb árak mellett ajánlja dugszdagon felszerelt raktárát

drágakövek, arany, ezüst, prima china ezüstáruk és óra különlegességekben.

Legelőnyösebb beszerzési forrása alkalmi ajándékoknak.

Minden e szakmába vágó javítások saját műhelyemben legpontosabban eszközöltetnek. 4135

Haszonbérbe keresek

1000—1200 holdig terjedő

birtokot

Erdélyben, esetleg, Krassó-Szörény, — Arad, — Temes, Szolnok megyék egyikében.

Ügynököket díjazok, megkereséseket kér,

Fried Aladár

Algyógy, Hunyadmegye.

679

1907—1911.

Hirdetmény.

Mintán a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t. cz. 39. §-a értelmében a f. évi I-ső adórészlet esedékességének határideje már lejárt az adósok ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi I-ső adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben már szintén esedékes ipartestületi díj, egyházi adó illeték, vízszabályozási költség, hadmentességi-díj, utadó és csatornázási költség tartozásait és munkásbetegség-nyelntári hozzájárulásait azonnal fizessék be, mert

ellenkező esetbe a régibb díj- és adó tartozásait azonnal, a f. évi I adórészlet pedig még február hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a I adórészletre nézve február hó 24-től kezdve a záloglás fog megejtetni s amennyiben ennek daczára az adó- és hadmentességi-díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a záloglás fogantatásától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1911 évi február hó-15.

A városi adóhivatal.

Új üzlet!

Telefon 492. szám.

Új üzlet!

Reinholz András J.

(volt Sziszka Imréné üzlethelyiségében)

vegyes-, fűszer- és csemegekereskedése ARADON,
Weitzer János-utca és Kazinczy-utca sarkán levő házban

(Kazinczy utca I. szám.)

A n. é. közönség becses tudomására juttatom, hogy a mai kor igényeinek megfelelően berendezet üzletet nyitottam, ahol is jó árukról és pontos kiszolgálásról gondoskodva van. — Állandóan raktáron tartok *hazai és prágai sodart, felvágottak, kolbászkák, sajtok, friss főzelékek, vad és hal, konzervek, déli gyümölcsök*, minden a szakmába vágó cikkek. Azonkívül mindenféle *konyhafelszerelési* cikkek nagy raktára. — Becses pártfogásáért esedezem, tisztelettel

727

REINHOLZ ANDRÁS J.